

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos pont sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petít sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, október 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Román harok.
- A mérnöki hivatal hiánya.
- Az aszfalt társaság hatalma.
- Kullasztások.
- Szathmáry Gejza jelentkezett.
- Aradi élet.
- Képek a túrról.
- Vidéki operaelőadások.
- Az eltűnt pénzeszék.
- A Spitzer-hagyaték sorsjegyval.
- Az aradi lövésznyak.
- Tarkeságok.

Szétfoslott álom.

— Meghosszabbították az Acsev. adómentességét. —

Arad, október 23

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.)
Arad a legpechesebb város az öt világrészben. Soha, de soha ennek a városnak zavartalan öröme nem volt és talán nem is lesz. Még az álmait sem álmodhatja abban a formában, a hogy azt más normális lények szokták. Az álmai tudniillik színesek, tarkák, tele boldogsággal és örömmel, a melyből rendszerint a legborzasztóbb valóságra ébred. Egy fikarcnyi sem teljesül azokból. Arról azonban az álom nem tehet, hogy a város az álmokat, az agy pihenésének ezeket a bohó szülöttjeit, valóságnak tekinti és készpénznek veszi azt, a mit csak öntudatlan állapotában szorongat a kezében.

Pech ez, nagyon is szomorú pech!
Wekerle miniszterelnök klaszsi-

kusa szerint, ma már minden sarki hordárnak illik tudnia, hogy Aradon 1910-iki rendes naptári esztendő július hó elsején aranyeső lesz. Egyszerre meggazdagszik a város a nevezetes napon, a polgármester már gondoskodott egy külön pénzszekrényről is, melybe tudniillik — hogy ne illenék tudni — lapáttal lapátolják majd be azokat a sárga csikókat, melyeket az Arad-csanádi vasut e célra külön fektetett iparvágányon szállít a városházára, a végre esedékes községi pótdójának fizetési napján. Rózsaszínben látja minden aradi polgár ezt a napot. Hozzászoktatták a városházán tartott beszédekben ahhoz, hogy ettől a naptól számítsa az ujkor, a megváltás eljövételét. A Sion hegyére nem építette Salamon király oly biztonsággal a maga templomát, mint a mekkora önérzettel mutatott reá a tanács mindannyiszor az Acsev. adójára, valahányszor nagyobb beruházásra kért fedezetet.

A városi tisztviselőknek meg épenséggel hosszú fogat növesztettek azzal, hogy az egész fizetésrendezési tervezetet arra a szent öröme építették fel, melyet a polgárság érez a miatt, hogy nem pótdóból, hanem az Acsev. két marokkal szórható adójából fedezhető. A rendezési javaslatához irt előljáró beszédben imígyen nyilatkozik meg eme fenséges gondolat:

„Miatán az Arad-csanádi egyesült vasutak, mely vállalat üzleti adómentessége az 1910. évi július hó 1-ével lejár, évek hosszú sora óta 17.320.000 korona törzsrészvény tőkéje után 5

százalékkal számítva 866000 korona, 13.191.400 korona elsőbbségi részvénye után 6 százalékkal számítva 791.484 korona, összesen 30 511.400 korona részvénytőke után 1.657.084 korona jövedelem mutatkozik; az 1908. évben pedig 1.712.711 korona 81 fillért jövedelmezett, nagyon valószínű, hogy a folyó évben 34.211.400 koronára emelt részvénytőkéje után még többet fog jövedelmezni. De ha csak az 1908. évi jövedelmet veszem alapul az 1910-ik évi félévre is, 85.635 korona állami egyenes adót fog fizetni, mely állami adó után előreláthatólag már az 1910-ik évben is 74 százalékkal számított 63370 korona, az 1911. évben pedig már mintegy 126.000 korona községi adó lesz fizetendő, mely új jövedelem mintegy 11-12 százalékkal fogja községi adónkat csökkenteni.

Oh, milyen szépen hangzik ez a pótdó folytonos emeléséhez szokott füleknek. Tehát 1911-ben már az Acsev. adóját bekasszálják? Igen? Akkor 1911-re meg lehet szavazni annak a 80883 koronának a felét, a mibe 1910-ben a fizetés-rendezés kerül. Azonnal, sajnos, még nem lehet kiadni, mert az 1886. évi XXII. törvénycikk csak a kezelési évet megelőző évben fizetett állami egyenesadókat jelöli meg községi adókiivetés alapjául. Az Acsev. adóját jövő év végéig az új pénzszekrényben őrzi majd a városi pénztár és 1911. január elsején egyszerre megszűnik Aradon minden baj és minden bu. Remélhetőleg bankett lesz e nevezetes napon. Fizet a város mint a köles. A vállalkozóknak egy szerűen leesik az álluk. Mig most késedelmi kamatot kapnak, mert üres

Eskü a vásáron.

Írta: Forgács.

Legalján a levélnek, amelyet az utazó kapott a szolgálati fölött rendelkező cégtől, ez állott:

U. i. **Suták Mátyásnál lógunk, meg-eketendő.**

— Jó, — mondta Samu, az utazó.

Ésmost felhivom — egészen a mult század közepeli írók módjára — olvasóimat, kísérik el Samut e megbízatásában és szerezzünk közvetlenül tudomást arról, hogyan esketi ő meg Suták Mátyást.

Hely: a perjámosi vásár, a pántlikás sátrak utcája, ötödik bódé. Suták Mátyás: gyolcsos és egyebes tót.

Samu: Jó napot, Mátyás bácsi.

Suták (tenyerét egész terjedelmében az utazó bőrkeztüjére csapja): Szervusz Sami!

Samu: No hogy van mindég?

Suták: Sehogy se Sami. Sok gyerek, kevés vásár. A népség szegény. Nem vesz, nem vesz.

Samu: Hát csak nem járnak ing nélkül szoknya nélkül az emberek?

Suták: Mit tudom én? Már pántlikát se vesznek. Abbul a sárgarépa-pántlikából meg a paradics-pántlikából, akibül három véget küldtek, nem adtam el egy másira valót se.

Samu (az ilyen szomorú helyzetek legjobb vigasztaló szeréhez fordult): Itt egy szivar Mátyás bácsi.

Suták (elveszi, azután a megsértett önérzet hangján szól): Rövid. Két krajcáros.

Samu: De szelel. Mátyás bácsi, ezt magának csináltattuk a dohánygyárban.

Suták: Adjon egy uri szivart. (Ez alatt a kuba értendő.)

Samu: Uri szivart? Miből, Mátyás bácsi? A mit magán keresünk, egy rövid szivar se telik ki. Mért nem fizet maga?

Suták: Hát akkor jó lesz ez a szivar is. (A mellényzsebébe dugja.)

Samu: Süket maga, Suták Mátyás? Miért nem fizet? Hatszáz koronával adós nálunk és nem fizet. Hát szép ez? Teszi ezt egy jó magyar ember?

Suták: Ne plszkáljon engem. Majd fizetek. A pankotai vásár után, vagy a jenői vásár

után. Ha nem fizetek, itt a ladam, a kocsim, meg a lovaim, elvihetik. (Igen el van érzékenyülve.)

Samu: Látott már a világ ilyen marhát, mint maga, kedves Mátyás bácsi? A kocsija, meg a lovai. Ki akarja ezeket elvinni? Egészen más a baj.

Suták: No.

Samu: Nagyon derék ember volna maga, Mátyás bácsi, prima-ember, selyemmel bélelt ember, de iszik. Minek iszik?

Suták: Minden ember iszik.

Samu: De maga annyit iszik, mint Zólyomban egy falu együttvéve. Elissza a pénzt, a portékáját, meg az üdvösségét. Elissza a maga vagyonát, elisszik bennünket. A gazdám aszonta elsején: Miből fizessem én magát, ha Suták Mátyás elissza a pénzünket?

Suták: Ne kiabáljon azért az egy-két frakli pájinkáért. Itt a szivarja. (Vissza akarja adni a szivart, hogy ezzel újra függetlenné tegye magát Samutól.)

Samu: Csak tartsa meg. Van még itt. Isten megáldja. (A Suták óriás tenyerét felé nyúl.)

pénztárból nem lehet az esedékes számláikat kifizetni, a mondott napon csengő aranyban olvassuk az asztalukra az előre utalt és kassza skontó levonásával megrövidített két év múltán esedékes járandóságukat. Az Acsev adója csodatevő balzsam, gyógyszer minden tatóngó sebre. Így tudja ezt minden sarki hordár.

Most jön azonban a fentebb említett pech, a nagyon is szomorú pech! A mit az Acsev adójáról oly színesen kifestve eddig a tanács önmagával és másokkal elhíttett az mind csak álm. Bohókás álm, melyet a szörnyű valóság vált fel. Az Acsev tudniillik — ezt már aztán igazán illik tudni — egyáltalában nem fizet 1910. július elsejétől kezdődőleg adókat. A fenti számítás egyáltalában nem létezik és nem fog létezni még vagy keserves három esztendőig. Ezt a három nehéz esztendőt azonban pontosan 1910. július elsejétől lehet számítani. Ez valóság, ez nem önámítás, ez nem álm.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ugyanis törvény adta jogánál fogva meghosszabbította az Acsev adómentességét további három esztendőre az eddigi szerződés egyéb pontjainak változatlan épségben tartása mellett. Az Acsev adómentessége tényleg 1910. július elsején megszűnt volna. Minthogy azonban az utóbbi esztendőben több olyan építkezést eszközölt a vasut, melyek adómentessége különböző későbbi határnapon szűnt volna meg, a miniszter jónak látta a terminusokat egyesíteni és az adómentesség megszűntét 1913. július elsejében fikszirozni. Ezt rendelet alakjában tudatta az Acsev igazgatóságával. Fábry Sándor dr., a vasut elnöke igazgatója ezt a napokban tudtára adta Varjassy Lajos polgármesternek.

Ime ez a több esztendő előre érzett gyönyörűség elfoszlása, az agy pihenés bohó szülöttnek, a színes álomból való ébredésnek a fájó kijózanítása.

Csak az a kérdés, mi lesz az új kasszával? Almodjunk hozzá egy másik aranyhegyet.

Román harcok.

Egy főpap az új püspökségekről.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, október 23

A nagy válság hullámai csaknem elsodortak egy elsőrendűen érdekes eseményt, amely a nemzetiségek erős terjeszkedési és komoly törekvéseit éles világításba helyezi. Rövid hír számolt be róla, hogy a görög keleti román egyetemes zsinat Nagyszebenben három új püspökség felállítását határozta el. Kimondották nevezetesen, hogy az aradi és karánsebesi egyházmegyék feldarabolásával Temesvárott, Nagyváradon és Kolozsvárott új püspöki székhelyeket létesítenek. Ennek a határozatnak a háttérben izgatón érdekes, a magyar államegység szempontjából pedig elsőrangban fontos motívumok lappanganak. Egy magas állású magyar főpap, aki bár a görögkeleti egyházat szolgálja, de szívből-lelékben magyar érzésű, a következőkben tárta fel a nagyszebeni akció titkait:

— Nem nehéz kitalálni, hogy a nagyszebeni határozatnak tisztán politikai rugói vannak. A nemzetiségi agitációt akarják hatékonyabbá tenni a vezetők s e célra új centrumokat teremtenek. Temesvár, Nagyvárad, Kolozsvár; ez a három város van kiszemelve a nemzetiségi akció csomópontjainak. Erdélyben eddig csak két megerősített vára volt a román tábornak. Nagyszeben, ahol a metropolita székel és Balázsfalva, ahol a görög katolikus érsek rezideál. Ez a két város azonban jelentéktelen sulyu és egy hatalmas propagandát nem sokban segíthetne. Ezért kellett kiterjeszkedni olyan városokra, amelyek központibb fekvésűek, ahol erősebb a magyarság is, amelylyel fölvennék a harcot. Krassószörénymegyét elég erősnek hiszik. Itt van a karánsebesi és a lugosi püspökség. Ellenben meg kell erősíteni Temes- és Biharmegyéket. Ha a balázsfalvi terv megvalósul, Temesvárott és Nagyváradon 2-2 román püspök lenne.

Az aradi püspökség szétadarolásának személyi okai is vannak. Ez a terv főleg

Papp János román püspök ellen irányul, a kinek nem tudják megbocsátani, hogy részt vett a Kossuth-ünnepségben. Azt mondják a főemberek, hogy az ilyen tüntetés árt a románok ismert loyaltási hírnevének, majd nem azt mondtam: császárhűségének, azonkívül kellemetlen helyzetbe sodorta azokat, akiket bizonyos okok miatt nem erősített meg a király püspöki állásukban. A karánsebesi püspöki szék még ma sincs betöltve. Badescu, Traján és Muszta Filaret választását nem erősítette meg ő felsége. Mikor így állunk a püspökjelölt agitátorokkal, valóságos demonstráció a kormány, a törvényhozás és az állam ellen a nagyszebeni püspökszaporító határozat.

— Azt is meg kell gondolni, hogy három új püspökség milyen horribilis kiadásokkal terhelné meg az állam büdzsáját. Ha a király szentesíteni fogja a nagyszebeni zsinati határozatot, az állam köteles lesz hozzájárulni a három új egyházmegye költségeihez. Így aztán kongruapénzen nevelne magának az állam ellenzékeket. Mert felől nem lehet kétség, hogy Nagyváradról, Temesvárról és Kolozsvárról csupa román agitátort fognak az országba küldeni. Nagyon jó értesülésem van azonban arról, hogy ő felsége nem fogja szentesíteni a nagyszebeni határozatot.

A mi privát értesülésünk is azt mondja, hogy az új román püspökségekből nem lesz semmi. A román nép sokkal szegényebb, nogysem ilyen luxusokat megengedhetne magának.

Ezt a nyilatkozatot különben azzal a megjegyzéssel zárjuk, hogy nem értünk egyet annak tendenciájával.

MULATSÁGOK.

(*) Az Aradi Turista Egyesület Katalin-estélye. Jövő hó 20-án Katalin-estélyt rendez az A. T. E., mely megnyitója lesz a szezon mulatságainak. Az a nagy érdeklődés, mely eddig is kísérte az egyesület estélyeit, készlettel a rendezőseget arra, hogy fáradságot nem kímélve buzgólkodjon azon, hogy a mostani Katalin-estélye jóval tulszárnyalja az eddigi estélyeket, ugy háziasságával, mint családiaságával s fesztelenségével. Az estély hangversenynyel veszi kezdetét, melyben Arad legjobb műkedvelői

Suták: Csekaj, csekaj... hátha én rendelni akarok?... Ne szaladjon, Sami.

Samu: Hát kellene valami?

Suták: Mindig kell. Küldjön nekem egy tucát burbutás strimflit. Meg aztán kellene egy skatulya istingár. Meg egy pár vég hirtelen pertli. Meg egy tucát silkrottot. Igaz is: meg egy skatulya lüvös bugyli: Hát egy tucát német ember mundstikli?

(Ezek a szavak csak a házaló tót kereskedelem szótárával lennének megfeythetők, de Samu megérti. A lüvös bugyli például olyan zsebkést jelent, amely rugóra jár, s amelylyel a paraszt gyerekek a kakas gyufák fejét el szokták durantani. A német ember mundstikli olyan pipaszopóka, aminőt a svábok szopnak. A hirtelen pertli gummizsinórt jelent. Azért hirtelen, mert nyulik.)

Samu (érzéketlenül): Abból semmi sem lesz. Se burbuta, se istingár, se lüvös bugyli. Nem kap portékát.

Suták: Nem ad portékát? Hát akkor mi lesz a világból?

Samu: Nem kap. Amig iszik, nem kap. Csak elinná, amit tőlünk hitelre vesz.

Suták: Nem jó ember maga Sami... Hát nem iszom.

Samu (olyan metsző guanyal, aminőt nem is lehetne föltételezni egy rövidáru utazótól): Haha. Höhö. Nem adok én a maga szavára egy törött üveggombot se, Mátyás bácsi. Meg kell, hogy esküdjön.

Suták: Megesküdjem? Én zólyomi ember vagyok. Zólyomi ember sohase hazudott még. Aki hazudik, az liptói. Még a liptai turó is hazugság, mert Pesten csinálják a gyárba.

Samu: Mindegy. Meg kell esküdni.

Suták: Nonát: Istenjézusmáriaucscse, bogami, nem iszom többet.

Samu: Be akar csapni, Suták Mátyás. Ismerem én magukat. A Futyla Tódor is megesküdött nekem, hogy nem iszik több pálinkát. Elmegyek hozzá egyszer, hát látom, hogy a pálinkát tányérba önti, kenyeret aprít hozzá és kanalazza. Azt mondom neki: „hát nem megesküdött, hogy nem iszik több pálinkát?” Azt mondja: „Arra megesküdtem, hogy nem iszom. De látja, hogy eszem a pálinkát?”

Suták: Arra is megesküdjem? Hát istenbizon, nem is eszem pálinkát.

Samu: Mit csinált a kezivel?

Suták: No már. Semmit.

Samu: Mátyás bácsi, ne nézzen engem kis gyerekeknek, se pedig szamaras oláznak. Én is-

merem magukat. Maga a jobb kezének hüvelykujját a markába szoritotta. Amikor a tót ember így esküszik, az annyit jelent, hogy az eskü nem gilt.

Suták: Nem jól tudja. A bal kézzel kell csinálni.

Samu: Mindegy. Su ak, nem fogunk sokat kukoricázni. Vagy eljön velem a templomba és ott becsületesen leesküszik, vagy nem kap több portékát s eladatom a kocsiját, meg a lovait.

Suták: A templomba nem mék. Menyasszony vagyok, hogy templomba járjak?

Samu: Nézze, Mátyás bácsi. Eljön szépen a templomba, megesküszik. Aztán adok megint árut és tovább kereskedhetik. Félretesz magának valamit, öregkorára vehet magának Zólyomban egy házat. No gyerünk.

Suták: Maga is gyün a templomba? Hissen maga zsidó.

Samu: Még csufol, Suták? Ha akarja tudni, azért is, zsidó vagyok.

Suták: Nincs abba semmi. Lássá: én tót vagyok.

Samu: Szép, hogy vigasztal. Hát menjünk a templomba.

Suták: Hát ha muszáj... De előbb ho-

vesznek részt. A műsort most állítja össze a rendezőség s legközelebb fogja közreadni. Meghívók ezuttal nem lesznek kibocsátva, de ezuttal hívja meg a rendezőség a T. E. tagjait, s az általuk bevezetett vendégeket. Előjegyzéseket már elfogadnak, még pedig az egyesület hivatalos helyiségében s Balassa Ernő Weitzer-utcai fényirdájában. Részvételi jegy személyenként egy korona.

A mérnöki hivatal hiányai.

Beadvány a törvényhatósághoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23.

A mai napon néhány tekintélyes városi képviselő beadvánnyal fordult a törvényhatósági bizottsághoz a mérnöki hivatalban általuk észlelt hiányok és visszások megszüntetését kérve. Beadványukat alább közöljük:

(A tisztviselők képesítése.)

Mondja ki a város törvényhatósági bizottsága, hogy a város mérnöki hivatalában alkalmazott tisztviselők, segédtisztok és bármely állásu alkalmazottak csakis képesítésüknek megfelelő munkák és hivatalos teendők végzésére alkalmaztassanak, illetve, amennyiben már alkalmazva volnának, csakis képesítésüknek megfelelő munkákra osztassanak be. E rendelkezés értelmében városi magánépítkezések tervezésére, felülvizsgálására, azokról vélemény adására, közszállítási ajánlatok átszámítására, szóval minden néven nevezendő építkezési ügy elbírálására, valamint folyamatban levő építkezések hatósági ellenőrzésére csakis mérnöki vagy építész oklevéllel, de legalább is építőmesteri képesítéssel, mérnöki építkezések ugyanilyen teendőinél csakis mérnöki oklevéllel bíró alkalmazott legyen jogosult s a kinek ilyen képesítése nincsen, az az ilyen ügyek intézésétől tiltassék el. A mérnöki hivatal hatáskörében felmerülő parcellázási, felmérési és bárminemű más mérnöki ügyek elintézésére hasonlóképp csakis oly alkalmazottak osztassanak be, kiknek mérnöki oklevelük van s más alkalmazottak ily. emü munkától tiltassanak el. Amennyiben e rendelkezések folytán szükségessé válnék a mérnöki hivatal átszervezése, utasítatik a város tanácsa, hogy e tárgy-

ban záros határidőn belül tegyen a közgyűlésnek jelentést s gondoskodjék arról, hogy a mérnöki hivatal képesítés nélküli tisztviselői, vagy bármilyen néven nevezendő alkalmazottai képesítésüknek megfelelő munkákra osztassanak be, szükség esetén más hivatalokba áthelyeztessenek.

Ezen indítványunkhoz indokaink a következők:

Nincs egy városnak a maga fejlődésének, szépülésének, ipari forgalmának, kereskedelmi életének szempontjából fontosabb kérdése, mint az építési és műszaki kérdések. Kiszámíthatatlan fontosságu tehát az, ha a város mérnöki hivatala olyképpen rendeztetik be, hogy ott csakis ahhoz értő, műszakilag minden irányban és kellőleg képesített tisztviselők foglaljanak helyet. Különösen nagy jelentőségű ez a kérdés olyan városban, mely építészeti szempontból most áll egy nagyobbarányu fellendülés előtt, amelynek természetesen be kell következnie, ha csak azt nem a arjuk, hogy Arad a városok versenyében el ne maradjon. Az ipari fejlődés szempontjából ugyancsak nem lehet kétséges a kérdés rendezésének fontossága, különösen mikor az ország minden törvényhatósági joggal felruházott városában mind nagyobb tért hódít a közszolgáltatásokat kielégítő vállalatoknak községiüzembe, saját kezelésbe vétele, s amikor Aradon nagyobb arányu gyáripari fellendülés észlelhető. A mérnöki hivatal a város belső és külső fejlődésének egyaránt nagyjelentőségű tényezője, amelynek átszervezése ennek folytán sürgős szükségességu. Nem lehet célja és érdeke a városnak az, hogy évi néhány ezer korona miatt, amennyi kiadási többletet ezen átszervezés okozna, olyan lényeges érdekeket tegyen kockára, mint amilyen a város műszaki ügyeinek és építési fejlődésének fellendülése. Ma a helyzet egyenesen türethetlen, a városi mérnöki hivatalban a megfelelő műszaki képzettségű tisztviselők száma összesen három, ennélfogva kénytelen par excellence műszaki ügyeket olyan egyénekkal végeztetni, akiknek nincs négy polgári osztálynál magasabb képesítésük. Van szerencsénk részletesen felsorolni a város mérnöki hivatalában alkalmazottak képesítésére vonatkozó adatokat, melyből a tekintetes közgyűlés szomorú meggyőződést fog szerezni magának arról, hogy mennyire halaszthatatlan immár az átszervezés munkája.

Áll a mérnöki hivatal létszáma ezidőszereint:

1 hivatalvezető főmérnökből, mérnöki oklevéllel,
2 almérnökből, mérnöki oklevéllel, tehát három képzett tisztviselőből, kik közül közvetlenül csupán kettő végezhet tényleges műszaki munkát, mert a hivatalfőnök termé-

szetszerűleg csupán vezetői teendőket és referátumokat intézhet. Ezenkívül van:

1 segédtiszt, a polgári iskola 4 osztályának bizonyítványával,

1 felügyelő, az elemi iskola 4 osztályának bizonyítványával és kőművesmesteri vizsgabizonyítvánnyal.

1 felügyelő hasonló képesítéssel.

A műszaki képzettség tekintetében utalnunk kell a szomszédos Temesvár példájára, ahol a mérnöki hivatalban működő okleveles mérnökök és építészek, valamint képzett tisztviselők száma tiz s ahol a hivatal épp ezért oly magas fokon áll, hogy mintául szolgál országsszerte. Szeged városánál az alkalmazott okleveles mérnökök és építészek száma tizenegy és ezenfelül több megfelelő műszaki képzettségű tisztviselő. A jelentéktlenebb Kecskemét város okleveles mérnökeinek száma hét s ezenfelül több képzett műszaki tisztviselő.

A tekintetes Törvényhatósági Bizottság tájékoztatása végett ezenkívül még tizenegy város polgármesterétől kértük be az adatokat arra vonatkozólag, hogy a mérnöki hivatalban milyen műszaki képzettségű tisztviselők vannak az illető városokban alkalmazva. A polgármestereknek eredeti értesítései alapján kitűnik, hogy Szabadkán öt tisztviselő közül négytől diplomát követelnek és pedig van egy főmérnök, egy mérnök, egy gépészmérnök és egy építész. Az ötödik tisztviselő, az építészeti felügyelő, építőmesteri képesítéssel keil, hogy birjen. Debrecenben 8 tisztviselő közül 6-tól követelnek diplomát, kettőtől pedig felsőbb ipariskolai bizonyítványt. Van egy főmérnök, egy építész, négy mérnök és két rajzoló. Nagyváradon három véglegesített diplomás tisztviselő mellett három állandóan, de nem véglegesített diplomás tisztviselő dolgozik. Eszerint van itt egy főmérnök, egy mérnök, 2 napidijas állandóan foglalkoztatott mérnök és két építőmester. Ujvidéken hat tisztviselő közül 5-től követelnek magasabb műszaki diplomát. Van egy műszaki tanácsos, egy főmérnök, egy mérnök, egy segédmérnök és egy mérnöki tiszt, — csupa diplomás ember — és egy utmester. Brassóban három diplomás alkalmazott mellett egy műszaki képzettségű tisztviselőt találunk: van egy főmérnök, egy mérnök, egy építész és egy felsőbb ipariskolát végzett díjnok. Sopronban 7 tisztviselő közül négytől oklevelet, háromtól felsőbb ipariskolai bizonyítványt követelnek. Van egy főmérnök, 2 mérnök, egy segédmérnök, két építési felügyelő és egy rajzoló. A kisebb városok közül Pécsen három diplomás hivatalnok működik. Komáromban kettő, Egerben kettő, Zomborban kettő s az összes itt felsorolt városokban megvan a hivatalnak a kellő személyzete is. Az Aradhoz hasonló nagyságu városokban tehát kivétel nélkül nagyobb a műszaki képzettséggel bíró mérnöki hiva-

zasson egy fraklival. Ha már egész életemben nem iszom többet, legalább most, utoljára igyam. Sami, Sami, hozasson.

Samu: Nem hozatok. Nincs pénzem.

Suták: Csak egy kicsi fraklival. Hogy elbucsuzzam legalább. Hogy azt mondhasam: isten megáldjon, szerbusz örökre, pájinka!...

Samu: De figurás ember maga, Mátyás bácsi. Vegye a süvegét és menjünk.

Suták: Hát adjon legalább egy szivart. Vastagot.

Samu: Az epéjét magának, maga erővel keresni akar ezen az üzleten. Itt a szivar. Csak egy tóttal ne kezdjen az ember. Most már induljunk.

Suták Mátyás veszi a kalapját. Megcsókolja a feleségét, a nagyobbik fiát, aki a vásárra szokta kísélni, szóval olyan előkészületeket tesz, mintha az élettől akarna megválni. Azután elmennek a templomba. Samu tiszteljesen köszön az összes szenteknek s az egyik előtt megállítja Sutákot, akinek előmondja az eskümintát, amelyet a gyolcsos tótok ilyen megesketésekor használni szokott. Az utolsó mondatnál a szent jószágosan mosolyog, Samu pedig a térdén levelezőlapot ír: „Válaszolva az e hó 12 eire, Suták Matyást megeskettem, rendelés megy.”

A lovagias Dobokai.

Irtá: Vörös László.

Dobokai leugrott a Palace Hotel előtt kocsijáról és körülnézett. Nem rossz hely, mondotta magában, szavamra mondom, nem rossz hely; itt igazán agyon lehet ütni két hetet. A nap kellemesen sütött, a hotel teraszáról gyönyörű kilátás nyílt a tengerre és elegáns hölgyek és urak sétáltak fel-alá, várva a dinert jelző harangszót.

— Nem rossz, ismételte magában Dobokai, miközben elhelyezkedett szobájában és felvette szmokingját. A fődolog, hogy asszonyismeretségre tegyünk szert, aztán majd csak kihuzzuk valahogy az időt.

Dobokai a tablónál szemügyre vette a társaságot s szakértő szemmel rögtön kiválasztott egy magas, szőke asszonyt, aki egyedül ült egy kis asztalka mellett. A garzontól megtudta, hogy az asszony egy gazdag német építési vállalkozó felesége, négy hete van itt és a tudásával van egy kis baja. Ennyi egyelőre elég volt Dobokainak. A szőke asszony közelében helyezkedett el és egész ebéd alatt nem vette le róla a szemét. Ugyanezt a manővert folytatta a vacsoránál és másnap is, de az asszony nem vett róla tudomást. Legalább is úgy tett, mintha nem látná, de Dobokai észrevette, hogy néha lopva rátekint. Minthogy pedig Dobokai a tett embere volt, este, midőn az asszony a

terazon egy hatalmas pálma mellől szemlélte a tengert, odasuhant hozzá és így szólt:

— Asszonyom, az egész hotel itt van a terazon. Ha ön most elutasít, ebből botrány lesz, mely kellemetlenebb önre, mint reám. Nem is mutatkozom be, de engedje meg, hogy néhány percig szórakoztassam. Ha azután társasá omat nem találja kellemesnek, szó nélkül eltávozom.

Az asszony pillanatra meghökken, végignézett Dobokain és elmosolyodott. Azután kezét nyújtott a fiatal embernek.

— Uram, ön igazán vakmerő ember, de eredeti is és ez megbocsáthatóvá teszi vétkét.

Dobokai meghajolt, kezét csócolt az asszonynak és bemutatkozott. Aztán diskurálni kezdtek és minthogy a férfiszellemes cozőrnek bizonyult, a diskurzus néhány percnél tovább tartott, úgy, hogy mikor éjjel felé Dobokai hazatért, meglegedetten konstataálta harmadszor is:

— Az eset tényleg nem rossz. Re nek te-remtés! Három napot adok neki.

II.

A három nap elmu't anélkül, hogy Dobokai jóslata beteljesült volna. Aztán újra eltel három nap és Dobokai még mindig ott tartott, ahol het nappal azelőtt. Az asszony szörnyen tisztességesnek bizonyult. Megengedte, hogy a férfi elkísérje, kirándulásokat is tettek együtt, sőt a kezét is meghagyta csókolni, de mihelyt

tali tisztviselők száma, mint nálunk. Itt említjük meg, noha ez kérvényünk második részéhez tartozik, hogy a fent nevezett városok közül Temesvárott, Debrecenben, Újvidéken, Brassóban, Szegeden, Pécsen, Komáromban a magánmunkálatok s mindennemű mellékfoglalkozás szigorúan el van tiltva a mérnöki hivatal alkalmazottainak. Ugyancsak tilos ez a főmérnöknek Nagyváradon is, valamint Zomborban, ahol azonban esetről-esetre engedélyt lehet adni a magánmunkálatok végzésére, de ahol a polgármester hozzánk intézett levelében foglaltak szerint nagyon kívánatosnak tartaná a magánmunkák kifejezett teljes beszüntetését és a mellékfoglalkozás eltávolítását. Ugyanígy ételemben Eger és Sopron polgármestere, célszerűnek és kívánatosnak ítélvén a magánmunkák és mellékfoglalkozások eltávolítását. Magánmunkák végzésére nincsen tiltó végzés Szabadkán és Kaposvárott, de az ottani polgármesterek értesítése szerint elő sem fordul az, hogy a mérnöki hivatal alkalmazottai magánmunkákat végezzenek, vagy vállaljanak.

Különösen Temesvár eredményei igazolják legközvetlenebbül, hogy a mérnöki hivatal szervezésének szükségessége tényleg fenforog, annál is inkább, mert a közel jövőben aktualissá válik a város több igen fontos műszaki kérdése, melyeket az átszervezés nélkül helyesen megoldani nem lesz lehetséges. A város mélyreható változtatásokra készül mindennemű gépezeteiben, villamosítani fogja az üzemébe veendő lovasutat, a város szabályozás ke resztülvitele maholnap halaszhatatlan szükségessé válik a már elkészített felvételek alapján, az Óvár tér rendezése, tisztviselőtelepek, munkástakások keletkezése, a várterület elfoglalása, Újrad közlekedésügyi bekapcsolása csak egy-két esztendő kérdése. Az iparfejlesztési program keresztülvitele nagyobb szabású gyári vállalatok keletkezésével biztat, a középítkezések egész sora kerül kivételre, a magánépítkezés előreláthatólag ismét fellendül. A közvilágítást maholnap szelesebb alapokra kell fektetni a osztorozási hálózat és vízvezeték kiterjesztése immár a városnak magának lesz eminens érdeke. Ilyen perspektíva mellett lehetetlenség a műszaki ügyeket továbbra is a mai elhagyott állapotokban meghagyni, habár az átszervezés a város büdzséjében újabb megterhelést jelent is, nem lehet attól továbbra is elzárkózni.

Tisztelettel kérjük mindezek alapján jelen indítványunkat tárgyalásra kitűzni és e célból sürgősen egy ad hoc bizottságot kiküldeni szíveskedjék, mely a mérnöki hivatal átszervezésére vonatkozólag a maga javaslatait záros határidőn belül megtegye.

(Tilos a magánmunka.)

Második indítványunk, amely az előbbivel összefügg ugyan, de amelynek mégis az előzőtől való teljesen független elbírálását és elfogadását kérjük, a következő:

Mondja ki a város törvényhatósági bizottságának közgyűlése, hogy Arad város mérnöki hivatalában, valamint a városi gépüzemeknél alkalmazott összes tisztviselők, segédtiszték, szóval mindennemű alkalmazottak egyszer és mindenkorra *eltiltatnak mindennemű magánmegbízások elfogadásától*, azoknak a kivételétől, egyes cégeknek magánfelek részére való ajánlásától, bármilyen magán, illetve nem városi építkezésben való közvetlen, vagy közvetett részvételtől. Mondja ki a törvényhatósági bizottság közgyűlése, hogy a város mérnöki hivatalának alkalmazottai, valamint a városi gépüzemeknél alkalmazott tisztviselők semminemű műszaki magán megbízást el nem fogadhatnak, magán felek részére sem terveket nem készíthetnek, sem tervek kivételében nem segédkezhetnek, semmiféle építkezési, vagy műszaki vállalatban részt nem vehetnek, ilyeneknél mellékfoglalkozást nem vállalhatnak. Mondja ki a törvényhatósági bizottság gyűlése hogy a város mérnöki hivatalának és a városi gépüzemeknek összes és bármily állású tisztviselői és alkalmazottai szigorúan tartoznak ügyelni arra, hogy az iparban és főleg az építkezéseknél előforduló bármely kontárkodás szigorúan megtoroltassék és ha e hivatalok bármely tisztviselője segédkezet nyújtana valamely kontárnak, hogy a képesített iparosok rovására munkához jusson, az esetben a tisztviselő ellen a legerélyesebb megtorló lépések tételesen meg. Mondja ki a tekintetes törvényhatósági bizottság, hogy ezen határozat megsértői fegyelmi vétséget követnek el, s hogy a város mérnöki hivatalában, valamint a városi gépüzemeknél bármely alkalmazottnak szigorúan tilos a fentebb körülírt tevékenység meg akkor is, ha azt nem is hivatalos órák alatt, tehát hivatali teendőinek elhanyagolása nélkül, avagy minden anyagi ellenérték nélkül, vagy talán felkérésre szíveségből is végezne.

Mondja ki végül a város törvényhatósági bizottsága, hogy a város bármely alkalmazottjának szigorúan tilos mindazon műszaki tevékenység, amely a mérnöki hivatal és városi gépüzemek alkalmazottaira nézve tiltottnak mondatott ki, s hogy e rendelkezések megszegése fegyelmi vétséget képez.

Indokaiak a következők:

Ki kell mondani az összeférhetetlenséget azért is, mert a magánmunkálatokat vállaló és

végző tisztviselő is csak ember, aki nem szabadulhat meg hivatalos ténykedése közben az egyéni érdek nyomása alól, s így ki van téve annak, hogy amennyiben valamely magán megbízójának egy ügyét kell elintéznie, még a legnagyobb tárgyilagosság mellett is gyöngött a köztisztviselők hozzáférhetetlenségébe vetett hitet a mi pedig legfontosabb alapja a hivatalok hathatós működésének.

Összeférhetetlennek kell kimondani a magánmunkálatok elvégzését azért is, mert nem tűrhető az, hogy olyan tisztviselő, aki megélhetését, existenciáját a város polgársága által fizetett adóból élvezi, az adózó polgároknak bármely irányban versenyt támasszon, s míg azok a maguk vállalataik után adót, közterheket, iparjogot, ipartestületi díjat stb.-t fizetnek, addig a város valamely hivatalnokai mindezen terhek alól mentesen versenyt támaszthasson. Az a többször hangoztatott érv, hogy e magánmunkálatokat az illető tisztviselők hivatalos órákon kívül teljesítik, nem bír érvénnyel, hiszen nem szorul bizonyításra, hogy ilyen privátvállalkozásokkal foglalkozó egyén hivatalát nem láthatja el megfelelően. Magáncégek ajánlását pedig azért kell eltiltani, mert a hivatali közegeknek első sorban az a feladata, hogy minden irányban pártatlan szolgája legyen a közérdeknek, s egyesek érdekeit a közérdekkel szemben ne vegye párfogásba.

Az összeférhetetlenség tekintetében utalunk egyébként az I. részben felsorolt példákra, melyek szerint ilyen rendelkezés már a legtöbb városban fennáll, s hivatkozunk a temesvári példára is, a hol maga a város főmérnöke kérelmezte, hogy ő mindennemű magánmegbízások elfogadásától és eszközzésétől, de még a törvényszéki szakértői működéstől is eltiltassék.

Jelen javaslatunk annál is inkább kivethető lesz, mivel az I. alatt javasolt átszervezés feladata lesz a fizetéseihez oly módon való rendezéséről gondoskodni, hogy az érintett tisztviselők munkája kellően honoráltassék és magánmunkák végzésére kényszerülve ne legyenek.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Múlek Lajos,
Steigerwald Alajos,
Reinhart Gyula,
Lukácsy Lajos,
Nesnera Aladár.

Dobokai egy lépéssel tovább ment és vallomásokba kezdett, az asszony mosolyogva húzott elő egy arcképet, mely egy mord arcú germánt és egy göndörhajú leánykát ábrázolt együtt.

— Ugye milyen derék, jószágos arcú ember az uram? — kérde nem kis ironiával. — Hát még hogyha ezt az édes szép kis lánykamat látná!

Dobokai dühöngött. Ő, a kitanult vén róka, a rutinrozott nőhódító csapdába került. S az asszony napról-napra kívánatosabbnak látszott előtte. Megzavarodva járt kelt a fürdőben s már arra gondolt, hogy elutazik, mikor egyszer egy álmatlan éjszakán nagyszerű ötlet villant at agyán. Az eszme oly kitűnőnek tetszett, hogy Dobokai leugrott ágyáról és fel-alá táncolt a szobában. Reggel hatkor pedig kisetett a hotelből egyenesen a postára s egy táviratot menezsített legjobb barátjához, Kovács Pistához. A táviratban ez állott

— Jöjj azonnal, összes költségeidet megtérítem.

Két nappal rá megérkezett Kovács. Dobokai az állomáson fogadta. A két férfi hosszasan értekezett. Hogy mit végeztek, nem tudni, elég az hozzá, hogy a purparlé befejeztével mindegyikük külön-külön eltávozott és Dobokai vigan lütyörészve indult a szép asszony felkeresésére.

III.

Dobokai a Strandon sétált az asszonnyal, mikor egyszer egy magas barna férfi jött

szembe velük. Az ismeretlen egy pillanatra megállott és mosolyogva mérte végig a szép asszonyt. Mikor elhaladtak, Dobokai megrohanta az asszonyt.

— Ki volt ez a férfi, aki magát ilyen bizalmasan megnézte?

— Nem tudom. — felelt az asszony, — már tegnap déli óta folyton szemmel tart.

— Ugy? Majd gondom lesz rá, — szólt véstjósító hangon Dobokai.

Másnap reggel az asszony könnyes szemekkel jött Dobokaihoz:

— Dobokai, tisztel, becsül maga engem egy kevésé?

Az istenért, mi baja édes Matild? Hiszen tudja, hogy az életemet odaadom magáért!

Mentsen meg kérem ettől az alávaló ripóktól, — sirt az asszony és rámutatott a háta mögött jövő magas barna férfira.

— De hát mit csinált ez az ember magának?

— Folyton üldöz, követ hozzám tolakszik és sérteget, — bugta az asszony panaszosan és esdeklőleg emelte szemét Dobokaira.

Dobokai felugrott, otthagya az asszonyt és a férfi elé sietett. Hogy mit tárgyaltak, azt nem hallotta, de látta, hogy Dobokai dühösen hadonászik botjával a másik férfi orra alatt, végül pedig kicserélték névjegyeiket.

— Csak nem lesz párba? — kérdezte az asszony remegve, mikor Dobokai felhevült arccal visszatért hozzá.

— Asszonyom, — felelt komoly arccal Dobokai, — szívesen feláldoznám Önért életemet.

Az asszony meghatva nyújtott kezét, Dobokai pedig elment segédekért keresni.

Nem is látták egymást egész nap. Az asszony szobájában imádkozott, Dobokai pedig elégedetten dörzsölgette kezeit és néger harci kiáltásokat hallatott a Palace Hotel 42. sz. szobájában.

Másnap délelőtt Dobokai a kurparkban ült és hallgatta a zenét, mikor az asszony egy levéllel a kezében hozzálépett.

— Dobokai, ma reggel ezt a levelet kaptam az Ön ellenfeletől. Ünnepelesen bocsánatot kér tőlem és kielenti, hogy még ma elhagyja a fürdőt. Dobokai, én nagyon-nagyon köszönöm ezt magának.

— Asszonyom, — szólt Dobokai — örülök, hogy szíveséget tehettem Önnek. És most, hogy a dolog rendbejött én is felszedhetem a sátorfámat.

— El akar utazni? — kérde az asszony meglepetve.

— Igen, holnap reggel. Hiszen nincs értelm, hogy itt maradjak, — tette hozzá szomorúan.

— Dobokai, — szólt az asszony lágyan, — ne utazzon még el... Valamit akarok önnek mondani... Jöjjön fel ma délután hozzám. — Aztán mosolyogva tette hozzá: — Talán sikerül eltérítenem utazási szándékától...

Szathmáry Gejza jelentkezett

Levél Szabadkáról. — Készülődés hazafelé.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23.

Szathmáry Gejza, a közel két hónappal ezelőtt eltűnt pécskai ősz plébános ügyében följegyzésre méltó fordulat történt. A vármegye intelligenciája körében méltán népszerű lelkipásztor ugyanis a napokban levelet írt egyik ismerősének. Ebben még nem tesz említést arról, hogy hazakészül, de a plébánoshoz nagyon közel álló személyek állítása szerint a megérkezés nem késhetik sokáig.

Az érdekes fordulat körülményeiről ezeket írjuk:

— Amikor kétségtelenné vált, hogy a plébános eltűnt, tudvalevőleg megindították az eljárást és azt kutatták, hogy van-e vagyona, vagy van-e követelése Szathmáry Gejzának? A pécskai harangozó azt mondta, hogy neki vannak feljegyzései, amelyek szerint az eltűnt plébánosnak többen tartoznak.

— Az én számításom szerint, — mondta a harangozó — egy tanítóné hatszáz koronával adósa a plébános urnak. Kaiser Pál pankotai gazdálkodó ember pedig tizenkétezer koronával tartozik.

Ezt a hatósági férfiak a leltárba felvették és értesítették Kaisert, hogy jó lesz, ha megfizeti a tizenkétezer koronát, mert nem várhatnak.

Kaiser sietett válaszolni és közölte az illetékes férfakkal, hogy ő csak néhány száz koronával tartozik a pécskai plébánosnak.

— Évekkel ezelőtt — felelte Kaiser — földet béreltem és azért ezeröttszáz koronával adós maradtam. Azt az összeget azonban már jó részt lefizettem és alig néhány száz koronával tartozom neki. Írásaim is vannak róla.

Kaiser gazda ügye azonban nem intéződött el olyan simán, mint ő remélte. Tudvalevő, hogy a hivatali gépezet nagyon lassan működik és így Kaiser ügye hetek múlva is ugyanabban a stádiumban volt, mint megindulásakor. A gazda nem tudott kihez fordulni. Aki igazolhatta volna, hogy ő nem tartozik tizenkétezer koronával — az öreg plébános — az ki tudja hol van; talán azóta Amerikában él a világot, — gondolta Kaiser.

Pedig ez nem így történt, amiről különben a pankotai gazda nemsokára meggyőződött. Megtudhatta Kaiser, hogy az ősz plébánost valaki kitűnően informálta a távollétében a plébániáján történt dolgokról. Valaki tudomására adta Szathmáry Gejzának, hogy Kaiser gazdát zaklatják azért a tizenkétezer koronáért, amelylyel pedig soha nem tartozott Szathmáry Gejzának. Ezen megessett a jólelkű ősz plébános szíve és elhatározta, hogy kiment a bajából a pankotai gazdát. Levelet írt neki, amelyben kijelentette, hogy Kaiser nem adósa a pécskai plébániának. A levélen nem volt dátum. Valaki Szabadkán tette postára a Kaiserhoz intézett irást.

Ebből kétségtelenül megállapítható, hogy Szathmáry Gejza Magyarországon van és plébániája ügyeiről jól informálja valami, eddig még ismeretlen jóakarója, akinek ugylátszik Szabadkán is élnek jó emberei. Hogy tulajdonképpen hol van Szathmáry, azt határozottan ma se tudják. Vannak, akik határozottan állítják, hogy Makón tartózkodik egyik ismerősénél, akinek ő sok szíveséget tett már. Állítólag ez az ismerőse informálta Szathmáryt a távozás után Pécskán történt eseményekről.

Az érdekes fordulatról ma Szathmáry Gyula kir. tanácsos, az eltűnt bátyja következőket volt szíves mondani munkatársunknak:

— Kaiser a napokban megmutatta nekem is azt a levelet, amit szegény öcsémtől kapott. *En azt hiszem, hogy nemsokára vissza fog ő térni, mert elfogyott az a pénz, amit magával vitt.* Azt hiszem, hogy nem lehet már messze Aradtól. Csak az a kár, hogy hamarabb nem jelentkezett. Most már, fájdalom, aligha lehet vissza esinálnia azt, ami megtörtént.

Szathmáry Gejza volt házvezetőnője, aki évekkal ezelőtt ment férjhez, igénypórt jelentett be az ősz plébános lefoglalt értékes könyvtárára. A kereselben azt vitatja, hogy a plébános könyvei nem foglalhatók le, mert azok az ő — a házvezetőnő — tulajdonai. A pórt a napokban tárgyalta a járásbíró, de döntés még nem történt az ügyben.

KULISSZATITKOK.

Látogatás Wlassák Vilmánál. — Dióssy Nusi balszerencséje. — Egy kellemetlen felelet. — A kíváncsi színész.

Az aradi színészek között talán Wlassák Vilma éli a legvisszavonultabb életet. A színház és néhány aradi uri család a társasága. Pedig Wlassák ama kivételes egyéniségek közé tartozik, akivel különbség nélkül mindenki rokonszenvez. Disztingvált, finom művész és bár kiváló tulajdonságai vannak, végtelenül szerény. Ez osodaszámba menő ritkaság színésznőnél. A színésznők legtöbbször önmagánál tehetségesebbet és kiválóbbat nem igen ismer el. Elfogultak és egyoldalúak. Wlassák kivételnek látszik az általánosságból. Szívesen elismeri kollegái sikerét és szívből tapsol nekik a közönséggel együtt. Őt is szereti az aradi színházi publikum. Valahányszor játszik, a közönség — bár nem lármás tüntetéssel, — mindég érezteti, hogy Wlassák Vilma a kedvencei közé tartozik. A közönségnek ez a halk, finom, de mégis erős tüntetése Wlassák mellett, bizonyos harmóniában áll a művész nő póz nélküli kedves egyéniségével.

Egy csinos kis automobil állott Wlassák lakása előtt, amint ma délután felkerestem Kápolnautcai lakásán.

— Talán a löversenyről jött az auton? — kérdeztem.

— Dehogy, — mondotta Wlassák mosolyogva — sajnos, az auto nem az én tulajdonom. A házigazda, Avarfy Imre dr. csinál „hosszúfogat” nekem és hugomnak, hogy mindég itt tartja az automobil.

— Hát nem is játszott?

— Nem. Ugy láttam, — amint az ablakból végig néztem a bevonulást, — hogy a színészek közül egyedül Ditrói, a „lóember” volt kint. Ő a színháznál a legnagyobb sport férfiú. Biztosan nyert, mert kétfogatun jött haza. (A következőket jó volt, Ditrói tényleg nyert, de az este — abban a biztos feltevésben, hogy ma is okvetlen nyerni fog, elpezsgözte a nyereséget.)

— A turfón tehát nem játszott, hát a színpadon mikor fog játszani? — kérdeztem.

— A jövő héten, azt hiszem szombaton lépnek fel a Szultán-ban. A diri feleleveníti ezt a kedves operettet, aminek én szívből örvendek, mert kedves szerepem. Azután operai előadásokra készülök. Bohémek, Alarcosbál stb. megy az olaszokkal. Közben valószínűleg átmegek Nagyváradra is.

Vendégszerepelni fog?

— Nem, de mint volt váradi színésznőt levelekben nagyon hívnak, utazzam át megnézni az Aidá t, ami ott Károlyi Leonával fog menni. Ta-

valy itt nagy sikere volt Aidá-nak, de nagyváradi bizonyára még melegebb lesz a fogadtatása, mert az ottani színházi közönség sokkal barátságosabb és intimebb, mint az aradi. Megtörtént például, mikor a Tavaszt mutattuk be, a közönség nagyrésze fél-fél citromot hozott magával, azt szopogatták, hogy amikor a Fütty-kuplét füttyülték a színpadon, ők élesebben tudjanak füttyülni a színészeknél. Képzelteti micsoda kacagás volt estéről estére a színházban. Ott, ahol színpad és nézőtér így összeforrnak, melegebb a levegő és derültebb a hangulat.

— Nem is lenne jó ugye, ha a színházi tapsokat beszüntetnék?

— Hallottam, hogy már erről is volt szó, de az én nézetem szerint ez a színművészetre nézve végzetes csapás lenne. A taps élteti és folytonos ambícióra sarkalja a színészt. Volt itt Aradon nem régebiben egy igen tehetséges, de nagyon érzékeny lelkű primadonna, aki ha nem kapott tapsot, nem lehetett vele beszélni. Rosszkedvű, ideges és szélsőséges volt. Sirni tudott volna. A taps ellenben valósággal felvillanyozta, kedvet adott neki. Ilyenkor csillogtatta hangját. És higgye el, mindannyian ilyenek vagyunk. Ez a helyes. Vérébeli színésznél másként nem lehet. Egy van, amiből a színész nem kaphat eleget, hogy sok legyen és ez a taps...

A gummitalpas kocsik már ott állott ma Dióssy Nusi lakása előtt, hogy a primadonnát a löversenyterre röpitse ki. Nusinak ugyanis a mai napra nagy tervei voltak. Azokat, akiknek csak némi közük is van a turfóhoz, már napok előtt így szólított meg:

— Jónapot? Adjon kérem valami jó tippet.

A verseny programot már jobban tudta kívülről a legkedvencebb szerepeinél. Mert Nusi elhatározta, hogy nyerni fog. Erre az elhatározásra az elvált asszony bírta rá. Ez volt ugyanis az oka, hogy Nusi nagy költségbe verte magát. Toalet és kalapok. A ruha még csak hagyján, de a kalap... Az elvált asszony kalapja, — egyszerű fekete selyemből készült, egy fekete és egy fehér rózsás árnyalatu toll díszszel, melyeket egy remek, gyöngyből kirakott pillangó tart össze, — egy kis vagyomban került. (Jól értesült színházi forrás szerint 650 koronába.)

Nusi tehát elhatározta, hogy nyerni fog. Már turf dresszt öltött, zsebébe tette a tippeket, amiddőn a kritikus pillanatban hirtelen rosszul lett. És mivel egy primadonnának a közönsége az első, Nusi nem akarta lemondani az előadást, beletörődött a változhatlanba, lepihent és este játszott.

Mivel azonban nem hagyta nyugodni a játékszenvedély, megbizta egyik tisztelőjét, tegyen neki minden futam után jelentést az eredményről. Ez meg is történt. És Nusi minden futam után boldogtalanabbnak érezte magát, mert az összes favoritjai bejöttek.

— Csak nekem lehet igen pechem, — mondotta tragikómikus arccal.

A verseny végén kiszámította, hogy 830 koronát veszített és busan tette postára a kalapok árát.

A szintársulat tagjai próbák közben, a délelőtti órákban leginkább a színház hátulso bejáratánál szokták az időt el tere-ferélni. Itt történt meg a héten ez a kis apróság:

Egy elvirágozott kóristánó, aki azonban még mindég nagy súlyt helyez arra, hogy korát illetőleg kedvező véleménnyel legyenek felőle, élénken diskurált az örökvidám Leővey-vel. Egyszerre egy uri kis leány haladt arra, aki köszönt Leőveynek és beszélgetni kezdett vele. A kedves kis hölgy roppant okos dolgokat csacsogott össze-vissza a kóristánó nem állhatta meg, hogy meg ne kérdezze:

dött. Fekete Ferenc József kabátot vett magára. Az asszony is elegáns toalettben jelent meg. Császik Pál dr. kihallgatás után kihirdette a veszedelmes házaspár előtt a letartóztatási végzést. Erre Barabás Varga dühöngeni kezdett:

— Szörnyűség, amit a rendőrség tesz. Tönkreteszi a karriéremet. Nemsokára kineveztek volna a most vége mindennek.

A tiltakozás dacára lecsukták az állatias házaspárt.

Képek a turfról.

Az első verseny — programmon kívül.

Start: Városi-kávéház és Fehér Kereszt. — Cél: Lóversenyter. — Indulnak: három másfél éves, kissé már rozoga autobusz és sokszor három bizonytalan idős gummikerekű.

Est a versenyt, amely ma délután az aradi lóversenyek első napját vezette be, kifejejtette hivatalos programjából a versenyintézőség. Pedig kétségtelen, hogy ez is sok érdekességet hozott. A „Városi” előtt már tizenkét óra felé indulásra készen állott három autobusz Szathmáry Károly személyes felügyelete mellett. A korán ebédelő, vagy egyáltalában nem ebédelő ifjuság már délben lefoglalta az imperiálokat és onnan, nézett le büszkén a korzóközönségre. A korzó azonban nem nagyon törődött az autobuszokkal, hanem inkább a Fehér-Kereszt előtt nézegette az onnan induló, vagy ott elhaladó elegáns fogatokat. Ezeknek a fogateknak száma az idén jóval kevesebb volt, mint az elmúlt években. A vidék, — lehet talán, hogy csak az első napon — kissé hűtlen volt az aradi turfról, amelynek sok ismert látogatóját hiába kerestük. De a fogatok számát csökkentette még egy másik érdekes körülmény is: az, hogy az autobusz miatt, miért nem, nagyot avanszált a közönség szemében. Az előkelő közönség jó része az Avav. sárga-vörös kocsiába ült és ezeken robogott ki a versenyterre. Büszkéik is voltak erre a soffőrök és talán ez volt az oka, hogy az autók és a magánfogatok között valóságos verseny fejlődött ki. A fogatok dühös vágtatásban robogtak az autók mellett és nem akarták tűrni, hogy azok megelőzzék őket. Az imperiálon ülő ifjuság hangosan buzdította a soffőröket:

— Csak gyorsan! Vezetünk!

Vezettek is az autobuszok egészen addig, amíg az aszfalt-ut tartott. Ennek végeztével a demokrácia diadala is véget ért, mert a versenyter előtt a magán fogatok előretörték és finisben leverték az autókat.

Nők, toalettek, huszárok.

Szép őszi napsütés, katona-banda és lovasrendőrök fogadják az érkezőket. A napsugarak nem tulságosan melegnek, a katonabanda nem túlhangos és a lovasrendőrök csöppet sem brutálisak: így hát egyelőre minden rendben volna. A pénz még a tárcákban van, a totalizátor még zárva, a lovak még a mázsálóban, ráérünk egy kissé széjjelézni.

Néhány szép őszi kalap, egy-egy napsugarban csillogó boá, egy csomó uniformis: ezek élénkítik kissé a nem igen zsufolt versenyteret. Az őszi divat még nem ért el a lóversenyterre, csupán egy-két hirnöke mutatkozik. Nincs is nagy női közönség, sokan hiányoznak, akiket megszoktunk már az aradi turfon. Kárpótlásul két szép asszony foglalja le az érdeklődést. Az egyik, akit még nem láttunk az aradi gyp: Paulay Erzsébet, a budapesti Nemzeti Színház művésznője, Czárán Zoltánnak, a jól ismert aradmegyei urlovasnak felesége. Az új asszonyka nem igen érdeklődik a verseny iránt, elég része van benne Alagon, itt inkább a társaság foglalja le. Asszonyok, leányok

veszik körül, nézegetik a toalettjét: drapp kosztüm fehér csipke jabott-val, ibolyás kalap, fehér róka-boá — és faggatják, hogy mikor jön le Aradra vendégszerepelni.

Nem messze tőle ül a tribünön Purgly Magda, a néhány nappal ezelőtt királyi szárnysegéddé kinevezett Horthy Miklósnak felesége. Horthy még régi tengerészkapitányi egyenruhájában fogadja a gratulációkat. Feleségén fekete Napoleon-kalap, világos szürke kosztüm, szürke tollakkal és egy hatalmas fehér karmantyú.

A tribünön és a tribün előtt még sok csinos őszi toalett látható. A sárga, barna és szürke szín dominál. A kalapok vesztettek a tavalyi nagyságukból. Élénk színeket csak az uniformisokon látunk, ott is inkább a huszároknál, ahol még nem szürküllik minden a csukaszintől. A huszáronkéntesek — köztük az ifju Tisza István gróf is — szép számban vannak képviselve, a gyalogos tisztek kevesebben, mint máskor.

A közönség sorai közül különben a következőket sikerült feljegyeznünk:

Bánhidya Antal báró és családja, Purgly János, ifju Purgly János és neje, Jakabffy Gyula és neje, Freibeisz Miklós és neje, Fábry Sándor és családja, Kintzig János és neje, Csernovios Diodor, Urbán Iván, Porcia Lajos gróf, Urbán Péter, Purgly Emil és neje, Purgly Lászlóné, Fábrián László, Halmay Andor, özv. Hendrey Pálné és leányai, özv. Hauser Károlyné, báró Baich nővérek, Woraffka Tivadar ezredes, báró Nopcsa-család, Zech Colbert báró őrnagy, Czárán Zoltán és Czárán János, Farkas Lázár főszolgabíró és leányai, Fehér József és családja, Medveczky Zsigmond és családja, Parecz Gyula dr., Persa Péter és családja, Mokry Jenőné, Sármezey Kamilla, Biró Albert és neje, Mátyássy Albinné, Bajthay Mihályné, Cziffra-család stb.

Futnak

Urbán Péter jelt ad és csepengetnek az indulásra. A soffőrjai díjért mindössze három ló fut. Baich báró lova, a *Meglehet*, Neimans báró lova, a *Blanche* és Koller Ede százados *Paulus*-a. A játszó közönségnek nincs sok válogatni valója és mégis sokan kíváncsian lesik a totalizátor előtt, mire tesz Persa Péter leánya. Mikor látták, hogy a Baich báró lovára, kiadták a jelszót:

— *Meglehet* — holt bizonyos!

Mások mégis a németországi urlovasnak, Neimans bárónak a lovát tették meg. „Veszta-szüz” az anyja, „Bona Vista” az apja — ez jó ajánló levél. De a „*Meglehet*” már a starttól kezdve nagy előnnyel vezet és csak a pálya végén rukkolt előre Neimans báró. Így lett ő a második.

A családi díjért már hat ló versenyzett. Itt már megindult a kombináció:

— Az *Olly*-t Krause lovagolja; jó lovas, nem ül minden lóra. Igen ám, de Baich bárónak is fut egy lova, a fiatal báró pedig már megnyerte az első versenyt! Vagy megint Neimans lovára tegyünk?

Mindenki okosabb akar lenni a másiknál, és mindenki arra tesz, amit a másik ajánl. Így azután lesz kit szidni, mikor mégis az jön be, akit „majdnem megtettem”

Baich vezet, utána Neimans és valahol hátul jön Krause az *Olly*-n. De egyszerre csak előre nyomul az *Olly*, második lett, majd a pálya végén, majdnem az utolsó pillanatban, egy gyönyörű finissel leveri társait.

Lelkes éljenzés, a Krause-pártiak futnak a totalizátorhoz, a többiek pedig guberálnak az eladó-versenyre. Krause itt megint lovagol, de indul Wodianer hadnagy is, aki iránt tavalyi győzelmei miatt halásak a hívei. *Ditrói*, a lószakértő színész nagy figyelemmel nézi a próbapalopot, hogy döntson a kettő között. Végre is Krausenek ad előnyt, odamegy a totalizátorhoz, hogy megfogadja, mikor hirtelen megszólal a csengő és *Ditrói* orra előtt lecsapják a totalizátor kis ablakát. *Ditrói* és a többiek, akik még fogadni akar-

tak, dühös szemekkel nézték, hogy Krause tényleg bejött és busan szóltak:

— Oh miért oly későn — jutott eszembe...

Árverés — lovagló-ostorral.

Krause tehát első lett és így árverés alá kellett bocsátania Lothiant. Nem sokan árvereztek: Neimans, Molnár huszártiszt és maga Krause. A kikiáltási ár 1800 korona volt. A huszártiszt megszólalt:

— 1900 korona!

Krause intett a lovagló-ostorával és bejelentette, hogy valahányszor az ostort megsuhogtatja, ötven korona rálicitálást jelent.

Molnár főhadnagy: 2000.

Krause: Némán suhint az ostorral.

Molnár: 2100.

Krause: Ujabb suhintás.

Neimans: 2200.

Molnár: 2250.

Krause: Még egy suhintás.

Molnár: 2350.

Krause: Egy végsőt suhint.

2400 koronával azután már senkisen ígért többet.

Ha a vége jó, minden jó.

A negyedik verseny, a hadseregi gátverseny, nem okozott sok izgalmat. *Stiaszny* zászlós lova kicsit ideges volt, nem akart próbapalopot csinálni, amiért a szigorú versenybírák megbírságtolták néhány koronával. Egyik versenybíró se tudta pontosan, mennyi ilyenkor a bírság, míg végre *Ditrói*, a nemzetközi sportszabályok tudora, kijelentette, hogy 20 korona.

Az *Alvajáró* lett az első, *Mozi* a második és *Tancred* a harmadik. A fiatal zászlós semmi kárpótlást sem kapott.

Következett az utolsó verseny. Az összes károsultak ettől várták elvesztett vagyonuk romjainak megmentését. A legtöbben a *Mirevalót* tették meg vagy Krause levát, a *Tiny-Tim*-et. Kintzig János lovában, a *Remény II.* ben nem igen bíztak, legkevésebbé talán maga a tulajdonos.

Eleinte Neimans báró vezetett a *Pilis*-n, a második *Mirevaló* volt, azután jött *Tiny-Tim*, utolsónak a *Remény*. Ez a helyzet megmaradt majdnem az egész első körülménynél, sőt kevés változással a második kör közepéig is. Vagy tizenöt méterrel a cél előtt, a *Remény*, melyet *Pintér* hadnagy lovagolt, hirtelen előretört, a harmadik lett, majd második és egyszerre csak óriási zibongás, zugás között talán az utolsó pillanatban a *Remény* szédületes gyorsasággal, mint első ugrott a célhoz.

Ez volt a mai verseny szenzációja. A *Reményt* az elsőhely közönsége közül ugyszólván csak egy-két ember tette meg. Csak kis diákok, ujongó-sportsmenek fogadtak rá. Így történt, hogy itt fizették a legnagyobb totalizátort: 10:99 et. Amilyen éljenzésben a boldog nyerők Kintzig Jánost és *Pintér* hadnagyot részesítették, olyant már régen hallott az aradi turf. Boldogan a *Reménytől*, kipirult arccal mondták:

— Ha a vége jó, minden jó!

Betta.

GYÁSZROVAT.

Halálozások. *Petzrik* Antal, József főherceg 6. és kir. fensége piliscsabai uradalmának intézője, e hó 21-én d.-u. 4 órakor életének 65-ik, boldog házasságának 38-ik évében meghalt Piliscsabán.

Muntean Aurél János tanító hosszabb szenvedés után, életének 44-ik, tanítóskodásának 25-ik évében f. hó tizennyolcadikán elhunyt Magyarádon. E hó 20-án a gör. kel. szertartás szerint a muszkai sírkertben örök nyugalomra helyezték.

Dégi Gyula, az Orosházi Első Takarékpénztár vezérigazgatója tegnap meghalt. Az intézet alapítója volt, amelyet szerény kezdetből a vidék egyik legtekintélyesebb pénzintézetévé emelt. Az elhunytat több aradi rokona, köztük sógorai: **Kohn S. N., Fleischer Sámuel** és **Vörös Henrik** gyászolják. Temetése vasárnap lesz.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Mérsékelt helyárrakkal Hivatalnok urak, színmű. Este: Rendes helyárrakkal Az elvált asszony, operetta.
Hétfő: Az elvált asszony, operett. (C bérlet)
Kedd: Traviata (A tévedt nő), opera. Yvonne de Treville fellelével. (A bérletszűnet)
Szerda: A liliom, színmű. Bemutató előadás. (A bérlet)
Csütörtök: A liliom, színmű. B bérlet.
Péntek: Lamermoori Lucia, opera. Yvonne de Treville fellelével. (B bérletszűnet)
Szombat: A szultán, operett. Új beta u assal. (C bérlet.)

* **Ivonne de Treville aradi fellelétei.** Kedden kezd meg négy estére tervezett vendégszerepését Ivonne de Treville, a világhírű francia énekesnő. Az igazgatóság ezuttal tudatja a bérleikkel, hogy helyeiket, amelyeket még el nem adtak, hétfő estig tartják fenn, azontul pedig eladják. Tisztelettel kéri a színházi pénztár az Ivonne de Treville előadásokra megváltott jegyeken a dátumot figyelmesen megnézni, mert a tévedésekért a pénztár nem szavatolhat. Egyben figyelmezteti a vidéki közönséget, hogy amennyiben Treville előadásokra jegyeket óhajtának, méltóztassanak a pénzt postautalványon Gonda nevére elküldeni.

* **A Kölcsey egyesület felolvasásai.** A Kölcsey egyesület népszerű felolvasásait az idén is novemberben kezdi meg. Novemberben is, decemberben is 2-2 felolvasás lesz, azontul tavaszig még 4-5 ízben fogják aradi és budapesti tudományos, irodalmi és művészi erők a közönséget szórakoztatni és oktatni. A Kölcsey egyesület elnökségének a régi és az új írói gárdából néhány neves erőt sikerült megnyernie egy-egy aradi felolvasásra. Az összes felolvasások a Kölcsey egyesület tagjai számára ingyenesek. A felolvasásra jogosító igazolványokat a könyvtári helyiségben délután 4-5-ig minden könyvtári napon megkaphatják, ha második felévi nyugtávjukat is kiváltották. Akik most lesznek a Kölcsey egyesület tagjai, a félévi tagsági díjjal is jogot váltanak az ingyenes igazolványhoz. Tagnak, szerdát kivéve, naponként 4-5-ig lehet jelentkezni a Kölcsey egyesület hivatalos helyiségében (Színházépület II. emelet) **Szöllősi István** titkárnál. Az első felolvasás már november első hetében lesz irodalmi és művészi tárgyokról.

* **Akinek Lehár fizeti a kapupénzét.** Az Aradi Közlöny mai számában megírta a történetét annak a furcsa ákombákomokkal teli, de égerszemsind megható tartalmu levélnek, amelyet **Kricsa Vilma** kolozsvári hajadon intézett a királyhoz, egy kis kegyadomány érdekében. Az ismeretlen nagyságokhoz intézett levelek történetében érdekességre számíthat az a levél is, amelyet **Pálffy Bertalan**, a kolozsvári Nemzeti Színház segédénekese intézett **Lehár** Ferencnek, a kiváló zeneszerzőhöz. Akkor ugyanis, mikor ez az eset történt, **Pálffy Bertalan** a Király Színháznak állott a szolgálatában. A fővárosiak minden este megtöltötték a színházat, mert ekkor játszották egymásután vagy ötvenszer a **Vig Őzevegést**. A közönség tapsolt, tombolt és újrászott, egyszóval meleg estélyben volt része, még az apróbb színészeknek is. Így történt azután, hogy az előadások mindennap későn végeztek és **Pálffy Bertalan** minden egyes éjszaka kapupénzt fizetett, a Vig Őzevegé sikeré folytán. **Lehár Ferenc** minden

este gyarapodott egy pár száz forinttal, **Pálffy Bertalan** pedig naponként szegényedett, már tudniillik a kapupénz erejéig. **Pálffy** nem sokáig tűrte ezt a fonák helyzetet, hanem levelet írt **Lehár** Ferencnek és elpanaszolta a baját. Egy pár nap múlva levél érkezett a segédzsinész címére, **Lehár** írta, tiszta magyarsággal. Megköszönte, hogy a derek segédzsinész is igyekezett hozzájárulni a darabja nagy sikeréhez. Végül pedig kijelentette, hogy a kapupénzek dolgát nagyon sajnálja és a régebbi mulasztásai, valamint a jövőben fizetendő husz fillérek fejében mellékel 20 koronát.

* **Yvonne Trevil — Aradról.** A csodás hangú francia énekesnő, **Yvonne Trevil** most Nagyváradon vendégszerepel. Ott egy hírlapíró beszélgetést folytatott a művésznővel:

— Milyen szép város Nagyvárad. Ki hitte volna! Két évvel ezelőtt Kolozsváron és Aradon hangversenyeztem, nagyon kedves városok, lelkes közönség, de Nagyvárad sokkal jobban tetszik. Illeszen ez igazi kulturaváros! Hogy szerethetik itt a zenét!

Nem világosították fel a művésznőt az ellenkezőről.

— Mióta van Magyarországon?

— Csak pár hónapja. Párisban, majd Brüsszelben játszottam. A brüsszeli operához álló szerződéseim kötött.

Jókedvűen csevegett azokról a sikekről, amelyekben a két világ városban része volt.

— C'est un nouveau frisson — mindig új és új érzés, mikor idegen városba jövök! Mintha egy csapásra kellene elfoglalni.

Ujongott és lelkesedett mindenben. A vilamos, az ivlámpák, az aszfalt, a paloták, a korszó, a nyüzsgő élet, a toalettek, a lárnaélőnken lekötötte.

— Minden várost a fényéről ismerem meg. Az esti illumináció elárulja, hogy milyen fejlődési fokon áll. Nagyszerű ez a város!

Rajongva beszélt Budapestről és egyre azt hajtogatta: Muzsikális nép...

* **A művészet könyve.** A magyar könyvkiadás egyik legnagyobb szerű vállalkozásának, a **Műveltség Könyvtárának** második sorozatát a **Művészet Könyve** indítja meg. Méltó folytatása az előbbi hatalmas köteteknek. Amellett, hogy a művészet kérdését mindenki számára érthetően és rendkívül vonzóan tárgyalja, jelentékeny nyeresége tudományos irodalmunknak. A kötetnek a képzőművészet történeti és technikai fejlődését tárgyaló részét **Lyka Károly** írta, a zene fejlődéstörténetét pedig **Kacsóh Pongrác**. Mindkettő kitűnő név a magyar művészeti irodalomban. Mindkettő nagy tudással, izléssel és egészen egyénien oldotta meg feladatát. Nem éleleírásokat adnak, mint a sablonos művészettörténetek, hanem a művészet lelkébe világítanak bele. Megmutatják, mint indulnak el a művészetek gyámoltalanul utjukra és mint fejlődnek a különböző behatások alatt azzá a nagyszerű kulturfaktorra, melynek ma látja őket minden művelt és intelligens ember. A művészet nem elszigetelt jelenségként bontakozik ki előttünk a szerzők könyvéből, hanem mint valami szükségszerűség, mely nélkül el sem képzelhető a művelődés folyamata. A képzőművészet gyökerei a szükségéből nőnek ki és továbbfejlesztőjük, átalakítjuk a megszokás. Az emberi teremtőerőnek nem önkényes alkotása a zene sem. Forrása a játékostón, mely az embert arra készítette, hogy túlradó érzéseinek engedve játszó a hangjával, kezdetleges nyelvének szavaival. E játék közben felfedezte a ritmust és, minthogy a ritmusos mozgások és hangsorozatok gyorsabban gyakorolhatók be, mint a szabálytalanok és kevesebb fáradsággal is járhatnak, sajátos örömeiknek lettek forrásai. Szerzők az elméleti fejtegetések mellett természetesen egy pillanatra sem feledkeztek meg a művészetéről, mint valóságról sem. Minden nagy alkotóról és alkotásról megemlékeznek. Különösen a képzőművészeti rész nyújt sokat a szemnek. A szobrászat, festészet és építészet legbecesebb alkotásait szebbnél-szebb reprodukciókban mutatják be. 551 szívekép és 11 színes műmelléklet díszíti a kötetet. Minden kép valóságos műretek. Kezdetül fogva bemutatja mindazt, ami jelent valamit a művészet történetében. A kötet különben mint olvasmány is lebilincselő. A népszerűsítő tudomány írásművészetének valóságos mintája, a kötet gyönyörű kiállításáért, nyomásáért és díszes kötéséért a kiadó Athenaeumot illeti meg a dícséret. A kötet ára, mint az előbbieké is, 24 K.

* **Sefcik János** nyilatkozata **Colbertsonról**. A prágai konzervatórium világhírű tanára: **Sefcik** 4 évi tanítás után több ízben kijelentette, hogy **Colbertson** legtehetségesebb tanítványa. A legmértékadóbb külföldi lapok pedig egyértelműen úgy nyilatkoznak erről a fiatal virtuozról, mint a jelenkor legnagyobb hegedűművészeréről. Érdekes, hogy **Colbertson** guarnari hegedűje **Cesole** gróf volt és **Paganini**, mint a gróf benső barátja sokszor játszott ezen a hegedűn, mert nagyon szerette ezt a hangszert, melynek értéke ma kb. 50.000 korona. Akik tehát a ma délutáni hangversenyen a fiatal művész megbüvölő játékában gyönyörködni fognak, — egyúttal hallgatják majd annak a bűvös hangú hegedűnek a hangját is, amelyen egykor **Paganini** extázisba hozta a világot. Ezt a hegedűt állandóan egy kaukázusi gruz őrzi, ki, a mint **Colbertson** játékát befejezte, a hegedűt azonnal tokba zárja. Különösen azok várják ezt a hangversenyt lázas érdeklődéssel kik játékában a multkori hangversenyen már gyönyörködhetek. Annyi tény, hogy **Kubelik** világmesteri címe megdőlt, mert **Colbertsonról** egyértelműen azt állítja a kritika, hogy nálánál senki sem játszik tökéletesebben a hegedűn. **Kubelik** játéka a technika szempontjából elsőrendű volt, de sohasem emelkedett fel a szívekhez szóló közvetlenségig. **Colbertsoné** a technikai tökély mellett csupa tűz, csupa hűv, ami magával ragadja nemcsak a kritikust, hanem az embert is. Jegyek a mai hangversenyre 1, 50, 2, 4, 6 és 8 koronájával **Kerpel** Izsó könyvkereskedésében és délután a pénztárnál válthatók. A műsort mai számunk külön közli. 3948

* **Az Uránia vasárnapi műsora.** Pazar mulatságban lesz része a közönségnek vasárnap délután az **Uránia** színházban. A műsor telis tele van olyan látványosságokkal, amelyeket mindig örömmel néz meg az aradi közönség. **Quergue** gyönyörű vidéke hatalmas látvány, a csintalan inas, **Pali** birkózik a legmulatságosabb bohózatok, amiket mozgófényképben produkáltak. És a műsor mesés látványosságait szenzációsan fejezi be **Bleriot** budapesti felszállása. A világhírű aviatikus emlékezetes budapesti szerepléséről készült immár világhírű mozgófénykép több vasárnap nem kerül előadásra. Miután hétfőn új műsort mutat be az **Uránia**, ajánlatos, hogy ezt a kiváló műsort minél többen nézzék végig vasárnap délután. 791

* **Barrison-operett.** A Royal-Orfeum állandó zsufojt házakat vonzó fenomenális októberi műsorának keddtől kezdve új szenzációja van: egy kis operett, a **Mademoiselle Bondon**, amelynek címszerepét **Barrison** Lona játsza. Hat kuplét ad elő benne az illusztris diva és ugyanannyi látványosságzámba menő kosztümben jelenik meg az egyébként is végtelenül kacagató operettben. **Barrison** Lona mellett van a műsornak új érdekessége is: az **Auitra** című Danse macabre (Haláltánc), egy fantasztikus mimodráma, amely excentrikus tartalmával, csodás zenéjével és magas művészi nivójával is rendkívüli hatást kelt. Egyik vonzóereje a Royal-Orfeumnak az **Ujra! Ujra!** nóta, amelyet esténként nyolcszor-tízszer ismételt meg a közönség. Az **Illaberek 7:1** és **Clafouti** című két bohózat, továbbá még 12 elsőrangú attrakció teszi teljessé a páratlan sikerű műsort.

* **Weiss Pepi.** Harmadik hete vonz már állandóan zsufolt házakat a Bonbonnière-kabarében **Weiss Pepi**, a világhírű kabarédíva, aki ma Budapest legnépszerűbb színpadi kedvencei közé számítódik. Ellenállhatatlan komikai erővel előadott kuplét sorában budapesti aktualitásokról is énekel s főként a **Weisz** Richárdról énekelt dala arat viharos tetszést. **Weiss Pepi** mellett a műsor többi száma is elsőrangú s méltán megérdemli a közönség rendkívüli érdeklődését.

ARADI ÉLET.

A Kell Lipót körut.

Ez a körút nincsen a mappán;
Táját céger nem hirdeti,
Nem is vasórdemek alapján
Adták ezt a nevet neki.
Az ember a bal- s a kül-fészken
Utána hasztalan kutat,
S én fölfedeztem, én kinéztem
Ezt a regényes körutat.

Ott van, a vén zsilipen innét,
A tégláégetők alatt;
Aradon van s — ezt el se hinnék, —
Még sines rajt' aszfalt-burkolat.
Szök pázsit, s a harmat befutja,
Színe a végtelenbe csal,
Egészségi sétáknak útja
Ez a rejtelmes utvonat.

Ezt az utat járnak mezitláb
Mind a természet-gyógyulók;
Taposnak tüskét, göröngy-sziklát,
Mig mindeniknek nyelve lóg;
Ez a mód minden gyógyszer pótol,
Ettől rebben a láz, hurut,
S ezért is kapta Kell Lipóttól
Nevét a Kell Lipót körut.

Minden élt, a kit utólér,
Ide hoz és sétára fog;
Könyörtelen, akár egy hóhér,
És cipeli, a mig szuszog.
A turát félnapokra nyújtja,
Kifejtven és Veldes tanát,
S így lesz a sóhajok körutja
A mezitlábás promenád.

S nem apostolkodik hiában,
Csábit kicsi és nagy körut
És már a női mezitlábban
Se szűkölködik a körut.
Jobb lesz-e ettől egészségünk
Lipót ur, én azt nem tudom,
De egyre többen járunk, égünk
Künn, a Kell Lipót köruton.

Robotos.

Bleriot felszállása Bécsben.

A király elismerő nyilatkozata.

Távirati tudósítás.

Arad, október 22.

A budapesti nagyszerű felszállás után, Bleriot Lajos a híres aviatikus ma Bécsben szállt fel a simeringer Heiden. A repülés kitűnően sikerült. A felszállásnál jelen volt a király és az egész udvar. Az uralkodó kezét szorított a repülő emberrel és legteljesebb elismerését fejezte ki előtte.

Délelőtt Bleriot próba-felszállásokat végzett, amelyek igen jól sikerültek. A tulajdonképpeni felszállás délután négy órakor volt a simeringer Heiden. A megjelent közönség számát körülbelül 160 ezerre becsülik, tehát az érdeklődés a budapestinél jóval alul maradt. Három óra felé megjelent az egész udvar a felszállás helyén. A király háromnegyed 4 órakor érkezett meg. A felséget a bécsi francia nagykövet fogadta, aki Bleriot-ot bemutatta a királynak. A felség kezét nyújtott Bleriotnak és így szólott hozzá:

— Igen örvendek, hogy megismerem és láthatom művészetét. Kérem mutassa meg készlékét.

A király miután Bleriot bemutatta a gépet, a kormányzás iránt érdeklődött.

Pár perc múlva, hogy a király visszament páholyába, Bleriot felszállt. Huszonkét percig és öt másodpercig maradt a levegőben. Az elért magasságot körülbelül 200 méternyire becsülik.

Repülés alatt a király ismételtlen csodálatának adott kifejezést a francia nagykövet előtt, honfitársa grandiózus tette felett. Amikor Bleriot földre ért, a király elébe ment és ezeket mondotta neki:

— Igazán örülök, hogy ezt láttam. Csodálatom bátorságát és azt a biztosságot és szilárd-ságot, amivel a gép rendelkezik.

Rövid idő múlva Bleriot újból felszállt és ez alkalommal tíz percig maradt a levegőben. A király a második felszállás után páholyában maradt és ott fogadta Bleriot nejevel. A király megköszönte Bleriotnak az élvezetes látványt, amelyben részesítette és feleségével is váltott néhány barátságos szót.

HIREK.

A Spitzer hagyaték sorsjegyei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23.

Spitzer Ignác két millió örökségét az aradi járásbíró, mint azt megirtuk a hagyományosok részére beszavatoolta és végzésében az elhunyt emberbarát unokanővérét Geiringer Paulát a végrendelet ellen támasztott igényével rendes peres utra utasította. Geiringer Paula ugyanis sorsjegyeket és ingókat, továbbá ékszereket igényel. A városhoz, mint általános örökshöz azzal a kérelemmel fordult, hogy utalja ki a hagyatékából a végrendelet szerint neki járó, huszonhatezer korona értékű sorsjegyeket, melyek a végrendelet szerint az osztrák-magyar bank aradi fiókjánál vannak deponálva. Kérése megtagadása esetén perrel fenyegetőzik.

A jogügyi bizottság ma foglalkozott a kérelemmel és Jegessy Károly dr. tb. főügyész azt javasolta, hogy a közgyűlés teljesítse a kérelmet.

— A végrendelet akaratát — ugymond — az volt, hogy Geiringer Paula a sorsjegyeket megkapja. Noha a végrendeletben az van, hogy ezek az aradi bankfióknál vannak elhelyezve és a bank alapszabályai egyenesen megtiltják, hogy a fiókok letéti üzletekkel foglalkozzanak és azok csak a bécsi és budapesti főintézetek részére vannak fenntartva s így az Aradon elhelyezett sorsjegyekről nem intézkedhetett Spitzer Ignác, hanem azokat érthette csak, melyek a bécsi főintézetnél tényleg megtalálhatók.

Igy a végrendelet szó szerinti szövege szerint a város nem lenne köteles önként kiszolgáltatni azokat, mégis kiadandónak mondja, mert nem a szó szerinti szöveg a mérvadó, a mely lehet leírás hiba is, hanem a végrendelet akaratát a fontos.

A bizottság Szalay Arnold dr. szavazatának kivételével elfogadta a főügyész érvelését. Szalay dr. bejelentette, hogy az esetben ha a közgyűlés elfogadná a bizottság javaslatát megfelelőbbé, mert a szöveg a mérvadó és a város károsodik a bizottság álláspontjának elfogadása esetén.

Itt említjük meg, hogy Beles János közjegyzőnél ma kezdtek meg a hagyatéki összeg szétosztását. Ma a bécsi rokonok örökségét, a Weil József máv. főmérnök neje, Ottenberg Tivadar takarékpénztári igazgatónak, Schusztér Henrik dr.-nak s egy amerikai rokonnak járó részt adta ki a közjegyző. A hagyatéki összegekből levonták a kincstári illetéket Schusztér

dr. örökségén kívül. Ő ugyanis, mint orvosi munkadíjat jelentette be a neki járó összeget, ez pedig mentesített a kincstári illetéktől.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 24-én az időjárás: változás nem várható.

— A városi képviselőválasztások. Amint megirtuk, az aradi függetlenségi kör vasárnap este a „8 8 8“-vendéglőben közgyűlést tart a városi képviselőjelölések tárgyában. — Müller Károly Arad képviselője annak a közlésére kért föl bennünket, hogy a függetlenségi párt — régi szokásához híven — a választás előtt 8 nappal tart jelölő gyűlést. A választás napját az e hó 27-én tartandó városi közgyűlés állapítja meg.

A következő sorok közlésére kértek fel bennünket:

Meghívás. Az „Aradi Függetlenségi és 48-as Kör“ e hó 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor saját helyiségében (Répássy-féle 8 8 8 vendéglő) rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: 1. A második és harmadik kerületben megüresedett törvényhatósági bizottsági helyek betöltése. 2. Az aradi függetlenségi párt újraszervezése. Ezután kérjük fel a kör t. tagjait, valamint Aradváros összes függetlenségi polgárait, hogy az ülés fontosságára való tekintettel, minél számosabban jelenjenek meg. Az Aradvárosi Függetlenségi és 48-as kör elnöksége.

A gyűlésen Barabás Béla és Nagy Sándor képviselők is megjelennek.

— A madridi tüntetések. Ugy látszik a spanyol kormány kezdi belátni azt a nagy hibát, amelyet Ferrer megöletésével elkövetett. A külföld egyöntetű felháborodása észére térítette a spanyol kormányt, mert beszüntette a megtorló intézkedéseket és helyre akarja állítani a pékét az országban. A liberálisok nagy örömmel fogadják mindentelét ezt a változást, melyet egy szebb jövő előjelének tartanak.

Az újabb spanyol eseményekről a következőkben számolunk be:

Madridból jelentik: Tegnap este óta az egész városban nagy az öröm. A kocsmákban ingyen mérk a bert és a város visszhangzik az antiklerikális tüntetések zajától. Számos erkélyen zászlók lengenek ezzel a felirással: „Vesszenek Ferrer gyilkosai.“ A liberális Japok azt a reményüket fejezik ki, hogy a külfölddel szemben való viszony meg fog javulni. A kormánynak az a szándéka, hogy a marokkói hadjáratot hamarosan megszünteti. Barcelonában beszüntették a megtorló intézkedéseket és remélik, hogy az ostromállapotnak is nem sokára vége lesz. Liberális újságok azt mondják, hogy a jezsuiták által véghezvitt pusztításokat jóvá kell tenni minden áron. Madridban késő éjjelig tüntettek s a színházakban gúnyos dalokat énekeltek Mauráról.

Hágából jelentik: Az itteni spanyol nagykövetség előtt tegnap este tüntetés volt. Az anarchistákat a rendőrség szétoszlatta.

— A városi tisztviselők fizetésének rendezése. Mint már egy ízben megirtuk, a tisztviselők kívánságaihoz mérten a fizetés rendezési tervet készítő Kilenyi János főszámvevő több módosítást fog eszközölni azon. Több tisztviselői kategória irásban adta tudtára a polgármesternek sérelmeit. Ezeket figyelembe fogják venni. Van egy beadvány, melyet Nagy Ottokár tb. tanácsnok juttatott a polgármesterhez. A hangja annyira átlépi a kellő mérséklet határát és így sérti a köteles tisztalet formáit, hogy a polgármester fenntartotta magának a jogot a kérvénnyel szemben a megtorló eszközöket igénybe venni. Hétfőn délután tart ülést a szervezőbizottság és tárgyalja a javaslatot

— **Difteritisz.** A szülők hetek óta tartó aggodalma és rettegése között dühöng a difteritisz-járvány Aradon. Néhány héttel ezelőtt megszólalt ez ügyben a városi orvosi hivatal is, de aztán újra elhallgatott mindenki a azóta zavartalanul pusztít a difteritisz-járvány Aradon. Hogy a járvány terjedésének legtermékenyebb melegágya az iskola, azt még Kotsuba-Kakarón is tudja mindenki s bizonyára ott is az volna a hatóság első teendője, hogy bezáratja az iskolákat. Arad azonban ambiciózus város, ahol az egészségügyi hatóságok első és legfőbb vágya arra irányul, hogy a városok statisztikájában jó hely jusson Arad számára. Ezért nem konstatálják a járványt nálunk és ezért nem csukják be az iskolákat. Majd ha az ujonnan hantolt sírdombok és a gyászbaborult családok kétségbeesettebben követelik a hatóságok intézkedését mint ahogy a rideg hírlapi közlemények teszik, akkor talán történik valami a difteritisz-járvány elszigetelése körül, de addig együtt dühöng az epidémiával Aradon a hatóságok ambíciója és hiúsága.

— **Szerencsétlenség a bécsi operában.** Bécsből jelentik: A bécsi udvari operában ma a „Mesterdalnokok” próbáján katasztrófa történt. A próba közben feldől egy szuffita és Weingartner igazgatót és Smedes Erica tenoristát maga alá temette Weingartnernek egyik orsócsontja eltört, lakására szállították, ahol orvosi kezelés alá vették. Smedesnek nem történt komolyabb baja, de a nagy izgalom folytán sírógörcsöt kapott. A próbát félbeszakították.

— **Sztrájk egy gimnáziumban.** Szentgothárdról táviratozzák: Az itteni állami főgimnázium hetedik osztályának összes tanulói sztrájkba léptek és tegnapról kezdve nem látogatják az előadásokat. A tanulóknak két tanár ellen vannak panaszai. Az egész osztály aláírásával ellátott levelet intéztek ma a gimnázium igazgatójához; formálisan bejelentik a sztrájkot. Megírják, hogy a kérdéses két tanártól már régebb idő óta olyan sérelmeket szenvednek, amiket nem tűrhetnek tovább. Más orvoslás hiányában kénytelenek voltak a sztrájkhoz folyamodni, még pedig érett józan megfontolás után. Az ügyet a tanári kar fogja megvizsgálni.

— **Gyászünnepegy néhai Rosenberg Sándor dr.** főrabbi emlékéért. A budapesti országos rabbi képzőintézete, melynek vezérő-bizottságában néhai Rosenberg Sándor dr., volt aradi főrabbi helyet foglalt, gyászünnepegyt tartott a halhatatlan tudós pap emlékére, az intézet templomában. A budapesti zsidó hitközség előjárósága, a zsidó főiskola tanári testülete és hallgatói jelentek meg az ünnepegyen. Az emlékbeszédet Bacher Vilmos dr., az intézet rektora mondotta. Az aradi hitközséget Vágvölgyi Lajos dr. rabbi képviselte.

— **Házasságok.** Ürményi Gaál Ede főgimnáziumi tornatanár ma házasságot kötött Aradon turócszentpéteri és isztebnei Dávid Évával.

Karácsonyi Ferenc, az arad-csanádi takarékpénztár pécskai fiókjának tisztviselője Pécskán házasságot kötött Rocsin János gyógyszerész bájos leányával, Ilonkával.

— **Automobil baleset.** Szatmárról jelentik: A közeli Csenger község határában ma automobil katasztrófa történt. Egy gépkocsi kereke eltört az automobil felfordult s a benne ülőket maga alá temette. A benne ülők közül Vajai Imre dr. karján és vállán, Haller Ferenc takarékpénztári helyettes igazgató lábán, Morvai Károly pedig bordáján sérült meg. A sebesülteket a szatmári kórházba szállították.

— **Az öreg cseléd.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter Porubszky János bérsgazdát, aki már negyvenhét évet meghaladó idő óta szolgál becsülettel Hunyady László gróf ürmélyi uradalmában, diszérmmel tüntette ki. A diszérmet a vármegye főispánjának küldötte meg a miniszter, aki megfelelő ünnepies keretben fogja a derék öreg cselédnek átadni.

— **Tifuszjárvány Nádason.** Tudósítónk írja: Negyedikévé már, hogy rettegésben tartja ez a veszedelmes betegség Nadas lakosait. Így ősz táján, a nedvesebb időjárással lép fel rendszeresen és szedi áldozatait egész télen át. A szegény, tudatlan nép nem tud védekezni a betegség ellen. Foglalkozása, életfeltételei olyanok, hogy nem zárkozhatik el a kölcsönös érintkezés elől. A mezei munka, mit a beteg családja sem hanyagolhat el, az egyszobás lakás, hol olykor 8-10 tagból álló családnak kell a beteggel együtt laknia, a tisztaság iránti érzéketlenség, a felsőbb rendelkezések iránti bizalmatlanság, mind olyan tényezők, melyek cseppet sem alkalmasak arra, hogy a fellépő betegséget lokalizálni lehessen. Egyik legnagyobb baj azonban az orvoshiány. A járásorvos képtelen elvégezni azt a munkát, mi három embert is elfoglalna, kivált most, mikor járása területén 5-6 községben dühöng a különböző járványos nyavalya. Az idén 6 ember szenved Nádason tifuszban, de a multak tanúsága szerint nőni fog a betegek száma, mihielyt a mostani napos, száraz időt az esős, nedves időjárás váltja fel. Az arra hivatott hatóságoknak most a betegség fellépésének kezdetén kellene gondoskodniok arról, hogy a nagyobb arányú megbetegedésnek eleje vágjanak. Első teendőjük kellene hogy legyen, a betegség okainak kifürkészése. A mult évben négy öt kut vizét vegyelemeztek; mindannyi egészségesnek, bacillusmentesnek találtatott. Hol van tehát a baj forrása? Hol van, miben rejlik az az ismeretlen fészek, mely egy egész falu népére halált lehel? Ezt kell kifürkészni, mert egy egész falu népét a halálnak szánni nem szabad.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Prágából táviratozzák: Az osztrák-magyar államvasutársaság Salezel állomásán ma délelőtt egy befutó gyorsvonat összeütközött egy tehervonattal. Négy utas és két vasuti alkalmazott súlyosan megsebesült.

— **A murányi gyilkosság.** A murányi fojtogatás minden egyes mozzanatát, minden fáziását sötét homály borítja. A nagy apparátussal megindított vizsgálat eddig még semmi olyan adatot nem derített ki, amely csak némi világosságot vethetne a rendkívül bonyolult, sötét ügyre.

Fehér Antal temesvári központi vizsgálóbíró és Szigeti Henrik dr. törvényszéki orvos tegnap kiszállottak a helyszínére a szemle és boncolás megejtése végett. Az eddigi vizsgálat megállapította, hogy éjjel ismeretlen tettesek betörték Komán Györgyné, született Paszku Perszida lakásába Murányon és ott pusztá kézzel és zsineggel meg akarták fojtani Komán Györgynét és két kis leányát. A gyilkos merényletnek csak az anya esett áldozatul, míg a két gyermek élve maradt. A vizsgálóbíró mindkét kis lányt, a hét éves Szavétát és a három éves Viktóriát a gyilkosság reszleteire vonatkozólag kikérdezte, de semmi bizonyosat tőlük nem tudhatott meg. A hét éves Szavétát a lelketlen gyilkosok csak kézzel fojtogatták és a kezujjuk nyomai a kis leány nyakán még egész világosan láthatók voltak. A vizsgálóbíró ama kérdésére, hogy ki karmolta meg, először azt mondta, hogy egy macska, majd azt mesélte, hogy egy nagy kutya ugrott éjjel az ágyra, amely folyton kaparta a nyakát. Panaszkodott, hogy ez nagyon fáj neki és még most is fáj. A másik gyermek, a három éves kis Viktória azt mondta, hogy anyja karmolta meg. Ebből eleinte azt következtették, hogy Komán Györgyné előbb két kis gyermekét akarta megölni és azután öngyilkosságot követett el. Ezt a feltevést azonban a boncolás adatai határozottan megcáfolják. Teljes bizonyossággal megállapították, hogy egy vakmerő lelketlen gyilkosság forog fenn. A gyilkosság szerencsétlen áldozatának másik három gyermeke, akik közül a legidősebb tizenkét éves, a gyilkosságra vonatkozólag semmi felvilágosítással sem szolgáltak.

— **Eljegyzés.** Fekete Nellyke és Dörre Jenő a lamvasuti mérnök jegyesek. Arad, 1909. október hó. 4042

— **Kell Manó cég ajánlja kitűnő minőségű harisnyait és keztyűit.** Telefon szám 678. 131

— **Házasulandók figyelmét felhívjuk** Bruckner Lipót dus választékú butorraktárára. — Neuman-palota. 3701

— **Nagy gyári tűz.** Pozsonyból táviratozzák: A bazini téglagyár és agyagárugyárban tegnap este egy negyed 9 órakor a fűtőházban a kazánból kipattant szikra következtében tűz támadt, amely gyorsan átesapott a többi épületekre. Csakhamar négy kemence és 80 szárítóház állott lángokban. A tűz fénye egész Pozsonyig bevilágította a vidéket. A tűz oltására az összes környékbeli tűzoltóság kivonult. A pozsonyi tűzoltóságnak, a mely gőzfecskendőt is vitt magával, éjjel sikerült némileg a tüzet lokalizálni. Minthogy a pozsony-zsolnai vasuti töltés közvetlenül a téglagyár mellett húzódik el, a tűz miatt a közlekedés egy ideig szünetelt. A nagy hőség következtében a telefon és táviróhuzalok pattogva elszakadtak, úgy hogy Zsolna felé a telefonérintkezés megszakadt. Hír szerint a kár két millió korona.

— **Doktorrá avatás.** Höflich Lajos aradi orvosszigorlót, folyó hó 23-án a budapesti tudományegyetemen orvos doktorrá avatták.

— **Egy apácáfőnöknő szédelgése.** Manapság már mindenki szédel. Ez a népszerű foglalkozás már annyira hódít, hogy eljutott egészen az apácákig. A példaadásban egy trieszti apácarend főnöknője járt elől. Ha már a modernség úgy hozza magával, hogy az apácák is szélhámoskodjanak, úgy illik, hogy a főnöknő járjon elől a jó példával. A trieszti apácabotrány még a nyáron történt, de csak most pattant ki. Nagyon restelték a dolgot az ájtatos apácák. Titkolták, elhallgatták a dolgot. De nem sikerült. Mégis napvilágra került. Triesztből jelentik ugyanis, hogy az ottani apácakolostor főnöknője, Zsuzsanna testvér ellopta az egész kolostort. Azzal kezdte szédelgéseinek a sorozatát, hogy 350 ezer koronáért vett egy villát és abba szépen beköltözött barátnőjével, Piazza Carmelával együtt. Magukkal vitték még két kegyencnőjüket. Unták már szegények a kolostorban való kényelmetlen életet. Szépen, nagyurian, puhán, ragyogó előkelőséggel berendezték hat a villát és ott laktak. Mindezt természetesen a kolostor költségére tették. Ezzel azonban még nem elégedtek meg; még sok mindenféle ravasz szélhámoságot követtek el a kedves testvérek. Végre is az egyházi fölöttes hatóságnak is tudomására jutott a dolog. Vizsgálatot indítottak és nagyon súlyos dolgokat tapasztaltak: azon vették magukat észre, hogy a kolostor nagy vagyona nincs s-hol. Eluszott, elsikkadt, végleg eltűnt. Ez mégsem járja, — gondolta az egyházi hatóság és följelentette az ügyet és a kedves nővéreket, Zsuzsannát és Piazzát a pápánál. Augusztusban aztán jött egy szigorú pápai dekrétum, amely kiközösítette az apácarendből Zsuzsannát és Piazzát Carmelát.

— **A paprikahős.** Emlékeztetted van még a közönségnek az a paprikaaffér, amelyet a székesfehérvári helyőrség néhány honvédtisztje követett el éjszakai mulatás közben békés polgárok ellen, a kiknek paprikát szórtak a szemébe. Ennek a nevezetes paprikaafférnak a főhőse volt Luby Pál hadnagy, a kit a honvédelmi miniszter most helyezett át Székesfehérvárról a brassói 24. honvéd-gyalogezredhez. Az áthelyezés a paprika-afférből kifolyólag történt. Mostanig tartott a hónapokon át folytatott vizsgálat s most a vége — egyszerű áthelyezés.

— **Születések, halálozások.** Az aradi anyakönyvi hivatalban október 23-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Panek Sándor asztalossegédnek János nevű fia, Hegedüs Lajos géplakatosnak Gizella nevű leánya, Kemény István máv. kalauznak Vilma nevű leánya. Meghalt: özv. Militár Györgyné 62 éves napszamosné, Regyis György gazdasági oseléd 27 éves, özv. Schwartz Bernátné 78 éves magánzónó, Balázs Mózes 7 éves fiugyermek, Csépai Mihály 4 hónapos, Jakabffy István 3 hónapos, Marosán János 6 hónapos.

Tolvaj cseléd. Csika János monorostiai kereskedő feljelentést tett a berzovai esendőr-ségnél, hogy a múlt héten nála rendezett mulatság alkalmával ismeretlen tettes behatolt a lakásba s onnan egy értékes női aranyláncot és egy arany gyűrűt elloptott. Bagosy Ferenc berzovai esendőr-mester lapintatos nyomozása folytán sikerült a tolvajt felfedezni: Mészáros Etel kóbor cselédleány a tettes, akit letartóztattak.

Birtokcsere. Aradon az elmúlt hét folyamán a következő birtokcserek történtek: Mossóty István elad az aradi 7370. számú tjkvben felvett háztelkekből 300 □-öt 650 koronáért Rókai Jánosnak. — Szida Lázár eladja az aradi 1337. számú tjkvben felvett Arok-utca 4. számú ingatlant 1200 koronáért Abai Fereneknek. — Hay József és neje eladják az aradi 6783. számú tjkvben felvett Tököl-tér 2. számú házat 36000 koronáért Gintner Ádám és nejének. — Darabos Imre és neje eladják az aradi 6768. számú tjkvben felvett Simándi-utca 1a) számú házat 8300 koronáért Kovács Pál és nejének. — Özv. Hrubos Györgyné eladja az aradi 1723. számú tjkvben felvett Demeter-utca 106. számú házat 2000 koronáért Pavletti Baláznak. — Spiegel Lipót eladja az aradi 5603. számú tjkvben felvett Petőfi-utca 11. számú házat 30.000 koronáért Pollák Vilmos és nejének. — Bogdán Virgil és neje eladják az aradi 5250. számú tjkvben felvett Széchenyi-utca 1. számú házat 300.000 koronáért Schuch Ferenc és nejének.

Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 2811

Magyar királyi szabadalmazott osztály-sorsjáték. Mint már ismeretes, a magyar királyi szabadalmazott osztály-sorsjáték már a lefolyt 24. sorsjátéknál az eddig kibocsátott 125.000 drb sorsjegy számát 15.000 sorsjeggyel csökkentette. Ezen csökkentés által a főelárusítók gyakran nem voltak abban a helyzetben, hogy a — különösen külföldről — későn beérkező megrendeléseket teljesítsék, mintán a sorsjegyek közvetlenül az első osztály huzása előtt már ki voltak árusítva. A most kezdődő 25. sorsjátéknál ismét csak 110.000 drb sorsjegy kerül elárusításra. A sorsjegyek ára és a nyeremény-tervezet is ugyanaz marad, mint a lefolyt 24. sorsjátéknál, miáltal minden sorsjegy nyeresi esélye a 600.000, 400.000, 200.000, 100.000 koronás stb. főnyereményekre 12 $\frac{1}{2}$ %-kal kedvezőbb, mint az előző sorsjátéknál, amelyeknél még 125.000 sorsjegy került elárusításra. 4007

Ungváry József szőlőtelepén és gyümölcsfa-iskolájában. Cegléd, (Pestmegye) ez év őszen nagyobb mennyiségű (800—350 ezer drb.) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra, 1—5 éves példányokban a következőkből: körte, alma, szilva, őszibarack, cseresznye, meggy, eper, savanyu szeder, birs, lasponya, mandula, dió, füge, pészmete, ribizke, málna, földi eper, ezenfelül szomorú alma, szomorú eper, piramis-eper, gömb-akác, piramis-akác stb. csemeték. Ezek árai erősségük szerint 5—30, igen erősek 40—50 kor. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1—3 éves magcsemeték; ezek árai erősségük szerint 100 drb. 80 krtól 1 frt. 80 krig. 1000 drb. 7 frttől 17 frtig. Gleditschia triacanthos és akác, áthatlan sövény készítésére igen alkalmas 1—8 évesek, igen nagy készlet. Ennek ára 1000 drb. 1 frt. 50 krtól 5 frtig. Sorfának használható akác 200—220 cm. magas 1 drb. 20 kr. 100 drb. 18 frt. 1000 drb. 170 frt. Háromszor permetezett, szokványminőségű bor- és csemegeszőlővessző, teljesen beérett, sima 1000 drb. 4 frttől 7 forintig, gyökere 20 forinttól 25 forintig. Tessék árjegyzéket kérni. 4039

Perze szőnyegraktárat a Neuman-palotában Széchenyi-utcai oldalon megnyitottam. Szíves pártfogást kérek. Tisztelettel Schwarz Zsigmond. 3811

Menyasszonyi kolengyék szolid, szakavatott kivitelben legelőnyösebben beszerezhetők Heim J. cégnél Arad, gróf Nádasdy palota, Szabadságtér 20. 8407

Szabó féle pármal ibolya szappan a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes illata s bőrpuhító üdítő hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Há igazán finom szappannal akar mosdani, felesleges, hogy drága külföldi szappant vegyen. Egy darab 70 fill., 3 drb. 2 kor. Készíti Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. Kapható Aradon Vojtek és Weisz és Hegedüs Gyula cégnél. 3943

Tulzsfolt raktár miatt női táskák, pénz és szivartárcák, cocus lábtörők, cocus szőnyeg, parquetta és más háztartási kefeáruk, tisztító szerek, haj, ruha és fogkefék, fogpor, mosó szappan és mindennemű illatszerek legnagyobb választékban és mélyen lezállított árban kaphatók Hegedüs Gyula üzletében Aradon, Andrassy-tér 15. 6418

Kobrak cipők legjobbak a világon! Csak Lányi Marcellnál a színházzal szemben, Atzél Péter-utca 1. kaphatók. 8884

Felhívjuk az uriközönség figyelmét Hirsch Antal uri szabó műtermére, Andrassy-tér 18. sz., hol a legfinomabb szövetekből elegáns és olcsó ruhák szerezhetők be. 3632

Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

TARKASÁGOK.

(Ismerkedés.) Egy aradi fiatalember már régóta szeretett volna megismerkedni egy csinos bakfissal. Az utcáról ismerték is egymást és a fiatalember úgy látta, hogy nem ellenszenves a leány előtt. A személyes megismerkedésre azonban hiányzott az alkalom. Végül is a véletlen, a szerető szívek öreg barátja jött a fiatalok segítségére.

Egy vasárnap délután egészen véletlenül egymás mellé kerültek a színházban. „A vasgyáros”-t játszották. Ohnet szentimentális színművét, melynek második felvonásában a Derblay Fülöpnek Claire-val való nagy jelenete mindenkor biztosan megrikatja a gyöngye szívű női nézőket. A mi bakfisunk se volt kivétel és szép szeméi könnybeborultak. A fiatalember ezt látva, hirtelen kikapta a zsebkendőjét és szeméihez szorítva odafordult szép szomszédnője felé:

— Kedves kisasszony, amint látom Ön is sir. Engedje meg, hogy bemutatkozzam. Kovács a nevem.

(Az operáció.) Egy aradmegyei kis román faluban egy paraszt a multkoriban megbetegedett. Valami daganatot kapott és a körorvos látva, hogy rögtön operációra van szükség, elrendelte, hogy azonnal szállítsák be a kórházba. Ez meg is történt; a parasztot behozták és az operáció előtt szakasszerűen megakarták fürdetni. Ő azonban kézzel-lábbal kapálódzott a fürdő ellen és hiába kapactálta a kórház alorvosa, a paraszt nem volt rávehető, hogy belépjen a meleg vízbe. Végre is

két apó megfogta és kétségbeesett ordítása dacára benyomták a fürdőbe. A fürdési procedura megtörténtével befektették az ágyba. Az atyafi nagyot sóhajtott, megkönnyebült tekintet vetett maga köré és így szólt:

— No, nem gondoltam véna, hogy ilyen egy operáció. Hiszen ez nora is féjt olyan nagyon.

(A törökök üdvözlése.) A társaságban, amelyben egy aradi lapszerkesztő is jelen volt, arról beszéltek, hogy a Magyarországra jött, két-százötven tagból álló török küldöttség kedden Aradra is ellátogat.

— Akkor az aradi lapoknak török cikkekkel kell üdvözölni a török testvéreket.

— Igen, — mondta a lapszerkesztő — a mi lapunkban török vezéreink lesz.

— Igazán? És talál ön Aradon olyan embert, aki azt megtudja írni?

— Hogyne.

— Ki az?

— Török Ferenc dr. szolgabíró.

(A védőbeszéd.) Fiatalabb ügyvédek bünpörökben elért sikereikről beszéltek egymás között, mindegyik elmondott egy-két esetet annak igazolására, hogy milyen hatásosan beszélt ő a vádlottja érdekében.

— Azt hiszem, — mondta az egyik — az enyém a legérdekesebb eset. Nemrég egy elvete-mült rablót védtem az aradi törvényszék előtt. Mindenki arra számított, hogy elítélik. Amikor azonban én beszélni kezdtem, megváltozott a vélemény. Amint befejeztem beszédemet, Köller táblabíró elnökletével visszavonult a bíróság itélkezni. Jó másfélórai tanácskozás után kijött a táncs. Az elnök hozzám jött és ezt mondta:

— Előre is kijelentjük ügyvéd ur, hogy a vádlottat fölmentjük. De a bíróság arra kéri Ont, mondja el még egyszer a védőbeszédét.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23

A lefolyt héten az időjárás menetében változás állott be, amennyiben a kellemes őszi napok helyébe hideg időt kaptunk.

Es habár a vetések ez idő szerint jól állnak, az eső elmaradása később károsodással járhat.

A gabonaüzlet alapirányzata ugyszólván állandóan megtartotta szilárdságát.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, október 23

Készáru: Kínálat mérsékelt, vételkedv hiányzik. Üzletellen, tartott áruk.

As áruk 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Búza 1909. októberre	14.85—14.86	14.94—14.95
Rozs 1909. októberre	9.76—9.77	9.76—9.77
Zab 1909. októberre	7.58—7.59	7.57—7.58
Búza 1910. áprilisra	14.24—14.25	14.25—14.26
Rozs 1910. áprilisra	10.23—10.24	10.23—10.24
Zab 1910. áprilisra	7.68—7.69	7.66—7.67
Fengerl 1910. májusra	6.88—6.89	6.87—7.88

Zárul 5 órakor.

Oszták hitelcsekvény 665.50

Sirkoszoruk Mindszentek és halottak napjára

nagy választékban kaphatók, művirág és bádognál 1 koronától 20 koronáig.

Mécsesek sirok kivilágítására jutányos áron.

Zimmermann Ignác

berlinbergi, díszmű, férfidivat és játékkáru-üzletében Arad, Szabadságtér 21. Lengyel Testvérek házában.

A világhírű Riesner-féle FOLYTON ÉGŐ KÁLYHÁK SZILÁGYI ÉS TÁRSA cégnél

kizárólag Arad, Boros Béni-tér 15. sz. kaphatók.

ANGOL-KÓR

tönkre fogja tenni az Ön gyermekének egészségét, ha nem tesz ellene gyorsan valamit.

SCOTT csukamájolaj EMULSIÓ-ja

megszünteti az angolkórt, megerősíti a csontokat és egész-éges hussal borítja azokat

Azonfelül — és ez az, amit tapasztalt szülők teljes értéke szerint meg tudnak becsülni, — semmi nehézséggel nem jár a kis szenvedőt rábirni arra, hogy a

SCOTT-féle EMULSIÓ-t

bevegye, mert kellemes, tejeles íze van. A gyermek megemészti, még ha a tejtől undorodik is.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelmeztetni.

A legjobb kutya-lepény

Fattinger-féle kutya-lepény,

a mely az összes tápszerek közül a legjobb összetételű és tápértékű — 50 kg. 23.— K. 5 kg. bórmentve 3.20.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit

kütyük-kutyák részére. 50 kg. 24.—K. 5 kg. bórmentve 3.50 K. Árjegyzéket bórmentve küld.

POLSTERER H.

(Fattinger szabadalmazott kutya-lepényének és baromfi-tápszereinek gyára)

WR. NEUSTADT (Bécs-Ujhely.)

300 nál több eladó díj. 5914

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL*

A „Tribuna” — egy román lelkészről.

Az újabb időben, az Aradon megjelenő román újság, a „Tribuna” igazán csodálatos felfogással és különös áttekintéssel bír Igatja hasábjain az egyes előforduló eseményeket. A közelmúltban is éles hangon tette bírálata tárgyává ama eseményt, hogy egy tetemes állami szubvenciót élvező gör. kel. főpap, a magyar főrendibiz. tagja, egy magyar állampolgár, megjelent Kossuthnak szobor-leleplezési aktusán. Majd pedig élesen megtámadja egy aradmegyei kis falu skának, Kap ucának gör. kel. lelkészét, mivel az, egy a falujának templomépítési alapja javára rendezett jótékonycélu estélyen, — hol meglehetősen számban volt a magyar elem képviselve. — nem akadályozta meg a magyar táncok játszását

Hát könyörgöm alássan, tényleg bitófát érdemel-e az a magyarországi gör. kel. lelkész, a ki magyar zeneszora nem ránt elő reverendájának rejtékéből egy browninet és a publikum közé való tüzeléssel nem fejezi ki megbotrákozását?

Mivel azonban a fentemlített lelkészen nem volt reverenda, tehát annak mélyéből pisztolyt sem ránthatott elő, — a „Tribuna” pálcát tört felette.

Ime tehát, mélyen tisztelt tisztelendő ur, ön nem lehet többé hivatásos lelkész, hűveinek lelki istápolója, mivel az ön lelkét a kaprucái estélyen megméltelyezték a magyar dallam akkordjai.

— Pedig a legjobbat kívánom, ha azt mondom, adja az Isten, hogy a magyarországi

* Az ezen rovat alatt közölt tevért nem vállal felelősséget

gör. kel. lelkész káraak minél több olyan fenkölt gondolkodásu és nagy intelligenciájú tagia legyen, mint Kaprucának derek lelkésze!

K. E.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ BUIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ ÜDIT-GYÓGYIT

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosiilag ajánlva. — Aradi főlerakat POLLÁK JÓZSEF cégnél, József főherceg-ut II. 5751

NYILTTÉR.*

Limböck János és fia

első nagy. kir. ezab. érokoporsó-gyára és tometérendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Dr. Ternajgó József és neje szül. Fock Beriska, mint szülők, özv. Ternajgó Cézárné, mint nagyanya, Ternajgó Lajos, mint nagybácsi, valamint számos rokonaik nevében isfájdalomtól megtört szívvel tudatják, forrón szeretett és felejtethlen jó fiacskájuk, illetve unoka, unokaöcs és rokon

CZÉZÁRKÁNAK!

f. é. október hó 23-án, hajnali 1/4 órakor, életének 5-ik hónapjában történt jobblétre szendertültét.

A boldogult földi maradványai október hó 24 én, d. u. 4 órakor fognak a szülői házból a román kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tetetni.

Az engesztelő szt.-mise a boldogult lelki fűvért október hó 28-án, d. t. 8 órakor fog az új-aradi plébánia templomban az egek Urának bemutatni.

Áldás és béke lengjen a korán elhunyt drága kis halott hamvai felett! 4041

Uj-Arad, 1909. október hó 23-án.

Nyilvános köszönet!

A-magyar élet- és járadék-biztosító intézet tekintetes igazgatóságának

BUDAPESTEN.

Alulírott Bene József indítatva érzem magamat, hogy hálás szívvel köszönetemet fejezzem ki a Magyar élet- és járadék-biztosító intézet mint szövetségzet igazgatóságának azon méltányos eljárásáért, hogy a néhai nóm, szü etett Ördödy Anna utáni 2500 korona biztosított összeget az okmányok bemu atása után nekem azonnal készpénzben kifizette.

Kelt Magyarpécseka, 1909. október hó 23-án.

Előttünk: 4045

Csontos Kálmán, Bene József Kovács János, vendéglős.

NEMZETI SZINHÁZ.

Vasárnap, 1909. évi október hó 24-én:

Delután 3 1/2 órakor ürsékelte he yárákkal:

Hivatalnok urak.

Szinmű 3 felvonásban. Irta: Földes Imre.

SZEMÉLYEK:

Bróhsér	Kulesár L.	Vedres	Ajtai Ö.ön.
Barna Gábor	Kesztler E.	Roth	V. roai Jenő.
René, felesége	Kápolnay J.	Váru sné	Benkőne.
Müller	Beregi S.	Dezso, fia	Delli Lajos.
Feleki	Di rói M. r.	Nagy Pál	Vihari Béla.
Hercog	Leővey Leó.	Weisz El a	H. Harmath J.

Kezdete delután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendezes helyárákkal

B) bérlet B) bérlet.

Az elvált özszony.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Leon Viktor. Zenét szerzette: Paul Leó. Fordította: Gábor Andor.

SZEMÉLYEK:

Lyssenweche	B. Szabó J.	Ruitersplatt	Várnay Jerő
Jana, felesége	Diós-y Nusi.	Scrop, kálanz	Leővey Leó.
Bakkensky	Polgár S.	Kra: effeit	Boda Ferenc.
Vaader Loó	Sz Rontay B.	Martije, neje	Zalai Margit.
Leye ügyvéd	Gerő János.	Ad-1	Szépey Vilma.
Deesteltonk	Beregi S.	Tjong: r	Nagyiván E.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. október 24 én, vasárnap:

1. Pál bírózik. Humoros. — 2. Áruló c.ók. Dráma.
3. Eiet a korzókai he. yekben. Látványosság. — 4. A kötény és a hold. Szines látványosság. — 5. Kirándulás Quvergube. Természet után. — 6. Csintalan Inas. Humoros. — 7. Hegymászás. Humoro. — 8. Bérlet budapesti felkzallása.

Előadások delután 3 órától kezdve.

Utolsó előadás kezdete este 10 órakor.

Helyárák: I-ő hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Őszi idényre dusan felszerelt ERNYŐRAKTÁRÁT

a legolcsóbb minőségtől a lefinomabb kivitelig, a legszolidabb kiszolgálás mellett ajánja

MERKLER SOMA

Temesvári ernyőgyár gyári fiókja, Andrassy-tér 20. szám.

Javításokra és áthuzásokra szakszerűen berendezett mähely Kizárólagos ősz raktár. :. francia P. D. jegyű. :.

MELLFÜZŐKBEN.

15%
árleszállítás!

I kilogramm

valódi

BENSNDORP-féle

hollandi

Cacao-por

elzárt eredeti dobozokban
csak 6 korona 20 fillér.
(Ezelőtt 7 korona 20 fillér.)

Tehát olyan olcsó, hogy ár
tekintetében valamennyi
gyártmánnyal versenyez.

Kiváló minősége, tápértéke
és rendkívül kellemes íze
pedig a világ összes gyárt-
mányai fölé helyezik. ::

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

8511

Colbertson 2-ik aradi hangversenye.

E hó 24-én, vasárnap d. u. 5 órakor tartja

Colbertson Sasa

világhírű hegedűművész a **Fehér Kereszt**
— nagytermében

2-ik hangversenyét

Kris József zongoraművész közreműködésével.

A műsor hegedűszámai:

1. Saint-Saens. 8-ik hegedűverseny, 61. mű
 - a) allegro non troppo
 - b) andantino quasi allegretto
 - c) molto moderato maestoso allegro non troppo.
2. Zongora.
3. a) Procházka. Romance, 9. mű
 - b) Chopin. Nocturne Es-dur, Sarasate átírata
 - c) Hubay. Le Zephir.

II. rész.

4. Haendel Szonáta A-dur
 - a) adagio,
 - b) allegro,
 - c) adagio,
 - d) allegro.
5. Zongora.
6. Paganini. Nel cor piu non mi sento.

Jegyek 150, 2, 4, 6 és 8 koronájával Kerpel Izsó könyvkereskedőnél kaphatók. 4024

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kap-
hatók legujabb és legizlésesebb
üveg, porcellán és mesző-
készletek. Nagy vá-
laszték függő és
-- asztali lámpákból. --

Legújabb forrás 2051

figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és al-
paccia-ezüst dísz tárgyak, ugyszin-
tén elsőrendű evőeszközök.

Képekerekből

óriási választék, több mint 400
új izléses minta van állandóan
raktáron.

FISCHER MÓR, Andrásy-tér 20. szám
Fischer Elíz-palota.)

Magyar és városi telefon szám 588.

SZULTÁN FORRÁS

**A húgyhajtó és húgysavoldó
vizek királya, bór- és dús
lithion-tartalmu ásványvíz.**

Kiváló vegyi összetétel-ekövetkeztében
sikerrel alkalmazható vese-, húgykő-
és hólyagbajok eseteiben, valamint
cukorbetegségeknel, csúzos bántal-
máknál; továbbá a légző- és emésztő-
szervek hurutos bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 22.
Külföldi igazgatóság: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városházzal
szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268.
Fejér Gyula, telefon 71. sz. 5751

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK**

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-ter 7. sz. I. em.

Telefon 394. sz.

Telefon 394. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.
Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a
körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellené-
ben válaszolunk.

1909. október hó 23.

Keresünk

Aradra: Elsőrendű cukorkagyár részére rak-
tárost és műszaki iroda részére egy a ket-
tős könyvvitelben jártas gyors- és gépirónót.

Vidékre: 5 fűszer, rőfös és rövid, 1 vas és
fűszer, 2 rőfös és 7 vegyes szakmabeli magyar,
román és részben német, tót és szerb nyelv-
ismerettel bíró segédet.

Alánlunk:

női kereskedelmi alkalmazottakat, kik az
Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tan-
folyamatát sikerrel végezték, továbbá egy több-
évi gyakorlattal bíró, jó megjelenésű elárusító-
nót, 6 fűszer és csemege, 2 rőfös, 5 vegyes,
2 vas és fűszer szakmabeli segédet és 1 tanoncot.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi
Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA**

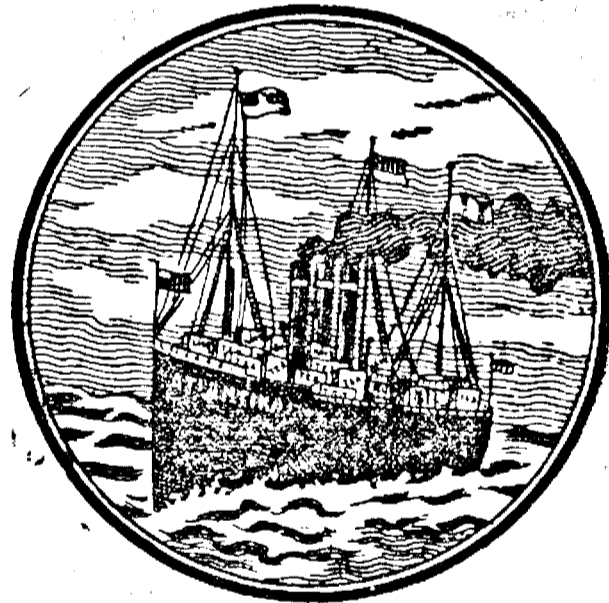
Klein Sándor, **Keppich Zsigmond,**

titkár.

321

igazgató.

Városi és megyei telefon 609

Szájról-szájra jár a hír, hogy a

Tea-saison

— beálltával csakis az —

Atlantika

kávé és tea behozatainál

fedezhetjük fűszer- és illatszer
szagától mentes, tisztán kezelt 421

Tea és Rum

— szükségletünket. —

Atlantika

kávé és tea behozatal

Arad Andrásy-tér 20. Fischer Elíz palota

Egyedül előnyös vásárlás alkalmom rőtökterestőknek és házalóknak a szövőgyárakból való közvetlen vásárlás által.
Küldés magánvevőknek is.

40 méter maradék szőpen 14 korona.
40 méter elsőrendű minőségű kivánság szerint 15 korona.

Ruhaparget szép mintákkal, ruhák, bluzok és alszoknyákhoz.
F anell gyöngön mintázva ingekre és bluzokra.
Delain szegélytel ruhákra és bluzokra.
Angol zefír 80 cm. széles színes ingekre, ingmellekre és női bluzokra.
Kéknyomó konyhakötényekre és háziötönyökre.
Kanavasz élénk színekben ágyműekre. 5765
Oxford kitűnő fűrészekre, strappaképes minőségű.
Grisette színes, alszoknyára, vastag anyagból szövve.

Maradék nagyság 3-10 méter.

Hibátlan és tartós minőségűt garantálva, teljesen színtartó.

Nincs kockázat! Az öszeg, ha az áru nem tetszik, visszatartott, az esetben azt bérmentve is lehet visszaküldeni. Január 1-től több mint 1000 elismerő levél.

40 méter legfinomabb fűrészt Rumburgi vászon a legfinomabb fehér- és ágymű részére öszvezálogatva fehér Grisette-ből álló fehérnemű részére csak 17.90 K.
Kész lepedők varrás nélkül 225 cm. hosszú, 150 cm. szélességű, a legfinomabb cérna vaszonból szövve, elpusztíthatatlan minőség, garantált vasznak darabonként K. 2.60. Legkisebb vétel 1 darab. Szétküldés utánvét után.
Mechanikus vászon szövőde NACHOD, Csehország.
Két csomag megrendelésnél franco szállítás.

Ködhőgés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle **czukorkánál**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY felét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyított közvényűnél, oszúnál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be vásárlásakor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerosznál, Budapest. Dr. Richter gyógyszerárta az „Arany orszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

!!! A mosás napja élvezet !!!

Persil
Modernes Waschmittel

Teljesen ártalmatlan! Chlor nem szükséges!
Egyszeri főzés után vakító fehérségű fehérnemű Dörzsölés, kefélés, mosódeszka nem kell!

Megtakarítja a munkát, időt és pénzt! Aki egyszer alkalmazza, mindenkor használja! Egyedül készítő Ausztria-Magyarországban VOITH GOTTLIEB, Bécs, III/1. 3427
Aradon kapható Vojtek és Weisz droguista cégnél.

Mindeddig felülmulhatatlan!

Csak akkor valódi, ha a háromszögű üveg a csatolt szalaggal (sárga papíron vörös fekete nyomással) van ellátva.

A Maager W.-féle valódi tisztított DORSCH Csukamájolaj

(hatóságilag védett kiadásban.)
sárga üvegenként 2 kor.
fehér 3 kor.

Maager Vilmostól Bécs. 3-99

1869. óta Ausztriába és Magyarországra általánosan bevezetve.

Tanárok és orvosok előszeretettel rendelik.
Kapható a legtöbb gyógyszerárban és droguáriában

Főlerakat és szétküldés Ausztria-Magyarország részére:
W. MAAGER, WIEN, III/3., Heumarkt 3.
Utánzások törvényileg üldöztetnek. Aradon kapható Gutori Földes Kelemennel.

Szénüzletünket jelentékenyen megnagyobbítva
Andrássy-tér 14. sz. Hermann-palotából
Boros Béni-tér 2. szám
áthelyeztük.

A közeledő fűtési időnyre bármily mennyiséget akár azonnali szállításra, akár előjegyzésre a fűtési idény tartamára e hó folyamán **kedvezményes áron** eszközünk s igen ajánljuk ezen önként nyújtott elő-nyt igénybe venni.

Becsés rendelményeit új irodánkban úgy mint eddig személyesen, levelező-lapon vagy **Telefon szám 139.** kérjük s jegyzünk figyelmes és gondos szolgáltatunkról biztosítva, kitűnő tisztelettel

Kneffel Károly és fia
szénnagykereskedése
Boros Béni-tér 2.
Kneffel-ház. 1451

A következő ujdonságok érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes kölcsönkönyvtárába:

Godányi Z: Repülőgépen az északi sarkra, Sztáray I. grófnő: Erzsébet királyné kíséretében. Wells: Háboru a levegőben. Dr. Bloch. J: Korunk nemi élete, Móricz Zs: Hét krajcár, Balázs I.: A becsület szanatóriumából, Viebig: Az alvó hadsereg, Krudy: A büvös erszény, O'Conor Eccles: Házassági sorsjáték, A műveltség könyvtára: A társadalom, A művészet könyve Radó Imre: Mézesetek az esküvő előtt, Bruun Laurids: Négy óra története, D'or Jean: Humoros utilevelek három világrészből, Eschstruth: Tündérkirálynő, Szemere: Ugor Agnes, Harland Henry: Sampaulo grófnő, Mariet Jeanne: A hiábavaló gazdagság, Szomaházy: Mindennapi problémák, G. Büttner I: A méltóságos asszony emberei: Bródy: A villamos, Andornakiné, Pásztor Árpád-Tengeren, tengeren túl, Legioner: Gyöngé em: berek, Blicher: Erősebb az életnél. Gömbösné: Az uriaszony, Ujvári Péter: Az új keresztény, Gárdonyi: Mi erősebb a halálnál?

Németben: Bernhard M: „Für wen?“ Benet: Hugó, Manteuffel: Lie besopfer. Rittland: Von anderei Gnaden. Herzog: Hanseaten, Hirschberg: Die Villa des Gerechten, Zobelitz: Glücklasten, Diers: der alte Timm und seine Nachbarn, Strindberg: Entzweit — Einsam, Ohnet: Der rote Kurs, Franzos: Leib Weihnachtskuchen und sein Kind, Schmidt Nikolaus: Dudelsacklieder, Ewers Heinz: Mit meinen Augen, Schnitzler: Die Frau des Weisen, Schubín: Finis Poloniae, Dunker Dora: Sie soll deine Magd sein, Schloemp: Die meschuggene Ente. Franzos: Der kleine Martin, Ebhardt: Die Raube der Heimat, Zobelitz: Zwei Küsse, Zahn: Indergand, Schlicht Mobil, Wasner: Vater, Tovote: Fräulein Grisebach.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy köte tenként fizetve 8 fillér.
A könyvek újak és tiszták!
Vidéki bérlek
Is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek
A zenemű-kölcsöntárba
Is meglepő szép
ujdonságok érkeztek!
Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill, vagy füzetenként 14 fill.

Erbe: Pista a gimnázista. Badicz: Hat mezőföldi népdal. Fall: Elvált asszony. Zerkovitz: Csömp. Weisz Adél: Honi bu és Honi baj. Szohner: Cabaret induló, Papai: Négy dal, Zerkovitz: Hastánc, Flaquette: Mohamed paradicsoma. Valverde: Paraguay tánc, Jakobi: Jánoska. Szohner: Huszonnégy szál fehér rózsá. Szirmai: Táncozó huszárok. Fráter: Templomban. Baumann: Tíz koplé. Zerkovitz: Lila, Weiner: Mikor a pezsgő a jégen még hül, hül... St. Nerwey: Menj a szivembe be.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSÓ,
könyv-, zenemű és papír kereskedése Aradon.
Telefon 885. SZH.

KRAUSZ PAULIN

könyv és papirkereskedésében

beérkezett újdonságok közt rendkívül finom minőségben és igen jutányos árban felajánlunk:

Uj mintájú vitrauphanie finom csipke és ezüst zománcos utánzatban ablakborításra.

Hazai gyártmányu, francia, oznabrücki stb. diszlevélpapir. Schweici, angol, és minden kiváló műintézetekből eredő festőminták.

Olaj, aquerelle és tempera festékek.

Remek lámpaernyők

A legkülönfélébb faáru festésre és égetésre

Nagyobb vételeknél külön kedvezmény.

Minden bel és külföldi divatlap és folyóirat, eredeti árban házhoz szállítva. Tolnai Világlapja összes kedvezményekkel bérletben vagy egyenként.

100.000 kötetes

kölcsönkönyvtár

magyar, német, francia és angol nyelvben. Az újdonságok több példányban vannak raktáron, és úgy a vidéki mint helybeli t. előfizetőink hosszas várakozás nélkül rendelkezhetnek minden jó új könyv fölött.

Kiváló tisztelettel

Krausz Paulin

könyv- és papirkereskedése
Szinház-épület.

Telefon sz. 511.

Ne vásároljon
addig **KALAPOT** míg meg
nem tekinti **MÜNZ J.**
cég modern kirakalait.

2854

Aradi Munkaadósövetségek

Tanoncközvetítő Intézete.

Hivatalos helyiség: Ipartestület.
Hivatalos órák: 9—12-ig, 3—5-ig.

Tanoncokat keresnek:

- Öt asztalostanoncot.
- Egy kőművestanoncot.
- Egy szővestanoncot.
- Egy isztergálytanoncot.
- Egy divathere-kedőtanoncot.
- Egy lakostanoncot.
- Egy tőrőtanoncot.
- Egy léstanoncot.
- Két hentesanoncot.
- Két kőfaragó tanoncot.
- Egy szappanostanoncot.
- Egy órástanoncot.
- Negy bádogstanoncot.
- Egy kovácsanoncot.
- Négy kárptanoncot.
- Négy kelekőtanoncot.
- Két borbélytanoncot.
- Egy cipésztanoncot.
- Két kőfaragótanoncot.
- Egy molnártononcot.
- Egy szobafestőtanoncot.
- Három kádártanoncot.
- Két cimlőtanoncot.
- Egy passzma-yanoncot.
- Egy csizmadiatanoncot.

ÖSSZES KERESLET 45 TANONC.

Tanoncui ajánkozik:

- Lakosnak: három.
- Mecenaknak: egy.

ÖSSZES KINÁLAT 4 TANONC.

Elhelyeztetett a folyó héten: 4 tanonc

Kaszab Géza,

2478

ügyvezető tisztség.

629—1909. vhtó. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1909. évi 167/2. számú végzése következtében Veliciu Mihály ügyvéd által képviselt Victoria takarékpénztár javára 180 kor. s jár. erejéig 1909. évi szeptember hó 29-én foganatosított kielégítő végrehajtás útján lefoglalt és 68 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, sertések, kocsik stb., mely ingóságok Wittmana Ferenc javára is nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbíró 1909. évi V. 359. számú végzése folytán 180 korona tökéletesítés, ennek 1909. évi július hó 28. napjától járó 6% kamattal, 1/2% váltó díj és eddig összesen 102 korona 54 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Ot-lakán, leendő megtartására 1909. november hó 5. napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzték ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Kisjenőn, 1909. évi október hó 22. napján.

Bulassa,

kir. bíró. végreh.

4038

Blériot jön

2544

most minden társaság beszélgetésnek napirendjére, a mi nem is csoda, hiszen immár valóra vált hosszú évekre egyik legmerészebb álma: a repülés. Ez a nagy téma, ez a tökéletesedés felé gravitáló izgalmas törekvés nemcsak a szakemberek százait serkenti újabb és újabb kísérletekre és tanulmányozásokra, de felkeltette a feladat nagy horderejénél fogva még a laikus közönség széles rétegeiben is a leglázasabb érdeklődést az aviatika nagy problémája iránt. Ugyszólván pár hónap alatt figyelemre méltó irodalmat teremtett ennek az irányzatnak a vehemens megmozdulása a hazai könyvtermelés piacán is, úgy hogy e téren most már kiváló művek állanak rendelkezésre. Erre való tekintettel jelentékeny példányszámokban meghoztattam

minden magyar és jelentékenyebb külföldi aviatikai (repülésre vonatkozó) művet, melyeket állandóan raktáron tartok.

Megjelent az 1910. évre szóló

Kincses kalendárium

mely tartalomra nézve fölülmulja az összes eddigi megjelent évfolyamokat.

A könyvpiac egyik legszenzációsabb újdonsága

Dr. Bloch Iván

Korunk nemi élete,

tekintettel korunk műveltségére

című munkája, melynek német kiadásából két év alatt 60.000 példány kelt el.

Bolti ára füzve 14 korona.

Diszkötésben 16 korona. ::

Veszek tudományos könyveket, szépirodalmi műveket és egész könyvtárakat, valamint hangjegyeket a legmagasabb áron.

Kiváló tisztelettel

KERPEL IZSÓ

könyv-, zenemű és papirkereskedése,
antikvárium, kölcsönkönyvtára és kölcsönző
intézete

ARADON, Andrassy-tér 20. sz.

(Fischer Eliz-palota.)

Telefon szám 885.

Ideiglenes üzlethelyiség Deák F.-u. 2.

Ideiglenes üzlethelyiség Deák F.-u. 2.

Nagy szenzáció! Hölgyeknek! Singer Sándor üzletében Arad,

ideiglenes helyiség: Deák Ferencz-utca 2.

Női ruhakelme, Costüm és Blous kelme. — Selyem, vászon, chiffon és jól mosható Barchet. — Szőnyeg, függöny és ágyterítők

bámulatos olcsó áron szerezhetők be.
Telefon 529 Telefon 529.

Telefon szám 242.
Elektromos erőátviteli motorokat kikölesönöz, elad és felszerel 3191

Kalmár József
villanyvilágítás, telefon és villamos esengő berendezési vállalata
Arad, Salacz-u. 2.

Könyvkötészetünkben tanulóleányok felvételnek.
3 korona kezdőfizetéssel

Gartner Samu
villanyműszerész, kerékpár és varrógép szakszerű javítóműhely
Arad, Weitzer J.-utca 2. (Minorita-palota.) 3011

Alapított 1888. évben.
Várhoi László
úr- és női cipész.
Arad, Weitzer János-utca 2. sz.
Minorita palota a leányiskolával szemben.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 19 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező őszi időnyre beszereztem mindennemű bőrkülönlegességeket.
Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű fegyvernemhez a legjobb kivitelben, előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.
Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.
Kiváló tisztelettel
Várhoi László.
8285

Óh jaj!

Megfojt az az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás olyan gyere és birtos hatások

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 koron és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.
Fő- és csóthlével rekedtár:
HÁDOR
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI. Váci-körút 17.

Eljön!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelenen, Hajós Árpád, Krebuz Géz., U. Kossuth Pal. Ring Ajos, Rozsnyay J. Srók., Bauer Lajos, Vajtek Kálmán gyógyszerárakban. Vojtek az utas drogyáriánál.
Győrben: Kacszyk Dániel gyógyszerárakban.
Magy.-Páonkán: Adler Gy. Lajos gyógyszerárakban.
Ó-Páonkán: Bokán János gyógyszerárakban.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Székely: Fűrédy Ede Srók. gyógyszerárakban.

Tyúkszemétől mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt 70 fillér.

Láb és kézizzadás azonnal és teljesen elmúlik, ha az izzadó részeket „Peppo“-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenoleav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskáknek még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. — Egy üveg ára 70 fillér.

Hajvesztő „Depilator“. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnöves alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ára utasítással együtt 1 korona. 191

Ideális legjobb, legtartósabb gummi óvszer a „MITER“, a világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél: gyógyszerárakban ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Hajós Árpád

Most érkezett friss, iztelen

norvég Csukamáj-olaj.
Legfinomabb minőségben. — Egy üveg 2 korona.

Vérszegények, sápkórban szenvedők

Rozsnyay Vasas china borát
használják.
— Fél literes üveg 3 korona 50 fillér. —
Kapható

Rozsnyay Mátyás
gyógyszerárakban 371

Arad. Szabadság-tér.

Kitűnő minőségű asztali fehér bor.
Literje 60 fillér. Rozsnyay rivérek pincéjéből Aradon.

„Berson”

Teljes gummi
sarok pótló!

Sarkpótló nélkül

a legdrágább cipő sem tökéletes.
Kérjük a szó védjegyre ügyelni

„BERSON”

Legjobb gummisarkpótló a világon!

Minden bőr-, cipő-, gummláru és drogueria kereskedésben kap-
ható az Osztrák-Magyar Monarchiában. 5772

Nagyban kapható **Siegmund Beer & Söhne, Wien VI/2.**

„Berson”

Kerek gummi-
sarok pótló!

Kovács Soma és Társa

gépuvar ARAD.

Borszivattyúk, mézgatömlők,
pincészeti eszközök. 241

Kutak, csövek, szerszámok.

Malomszerek.

Kühne szecskavágó, répapuzó, morzsolók, darálók.

— Cormich JHC. legegyszerűbb benzinmotorai. —

Magy. kir. szab. osztályorsjáték

Az 1909. november 18. és 20-án kezdődő

sorsjáték I. osztályának XXV.

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

$\frac{1}{1}$ sorsjegy	12.— korona		$\frac{1}{4}$ sorsjegy	3.— korona
$\frac{1}{2}$ " "	6.— " "		$\frac{1}{8}$ " "	1.50 " "

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, többek
közt a következő számok:

99351	99358	99364	99375	11956	11975	36051
$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$
	36060	36051	55801	55810	55824	
	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	

Az 1903. július 15-én eszközölt hu-
zás alkalmával az általam eladott

36051. szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én esz-
közölt huzás alkalmával az általam eladott

36053. szám ötezer koronát és az 1906. évi
február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az ál-
talam eladott **99354. szám tízezer** koronát
nyert. Ezekon kívül számos 200, 1000 és 500
kor. nyereményeket fizettem ki.

WALLFISCH ÁRMIN

bank- és váltóüzlete Aradon. 4021

Alapított 1875. évben. Helybeli és megyei telefonszám 129.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Pokrócok.

Lé takaré Pokrócok
Ágytakaré Pokrócok
Fehér katona Pokrócok
Ablakvédő és Pokrócok
szoba Pokrócok
Erdélyi hez- Pokrócok
szaszóra

továbbá 4037

Vizhatlan ponyvák, gabona-

zsákok és kötélárak a legjobb minő-
ségben a legjutányosabban kapható

Erdélyi és Bácskai Iparáru raktár

Reich B. Károly Fia és Társa

Andrássy-tér 6. (Verbos-ház.)

31122—1909.

Hirdetmény.

Az 1909. évi szeptember hónap-
ban engedélyezett italmérések vár-
ható forgalmáról az aradi m. kir.
pénzügyi biztosság által küldött
összeirási jegyzék 15 darab ívét
az állami jövedékről szóló 1899.
évi XXV. t.-c. 17. §-a és az erre
vonatkozó utasítás 17. §-a értel-
mében 1909. évi október hó 20-tól
számítandó 8 napra a városi fog-
gyasztási adófelügyelőségnek köz-
szemlére azzal tesszük ki, hogy
azokat az érdekelteket, névszerint
Baumann Ignác, ki italmérési en-
gedélyt kapott, nemcsak megte-
kintheti, hanem az azokban kitűn-
tetett forgalmi adatokra nézve ugy-
nevezett, mint az aradi kereskedel-
mi testület és az Ipartestület is
nyújthatnak be a fentebb jelzett
idő alatt a városi fogyasztási adó-
felügyelőségnek észrevételeket.

Arad, 1909. október 15.

A városi tanács.

18691—1909. kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. bel-
ügyminiszterium 61869—II/89. sz.
alatt kelt intézvényével jóváhagyott:
12657—884. sz. szabályrendelete-
alapján azon ház és telek tulajdo-
nosokat, kiknek házuk előtt a
járda kövezet, vagy aszfalt bur-
kolattal ellátva nincsen, felhívom,
hogy telkeik előtt a gyalogjártó
folyó évi november hó 30-ig ter-
jedő idő alatt $1\frac{1}{2}$ méter, az ennél
keskenyebb járdákat pedig egész
szélességben és 15 cm. vastagság-
ban homok réteggel akként látas-
sák el, hogy a víz lefolyó árok
vagy folyóka felé 5 centiméternyi
eséssel birjon.

Köteles továbbá háztelek tulaj-
donos a gyalogjárók mellett elvo-
nuló vízlevezető árkot telke és
háza utca vopalanak hosszabban
a városi mérnöki hivatal által elő-
írt utasítás és méret szerint ki-
ásatni és azt tisztán tartani, nem-
különbön köteles ezen vízlevezető
árkokon keresztül a kocsi bejárat-
nál hidat építeni s azt folyton jó
karban tartani.

Kik ezen rendeletnek eleget
nem tesznek, 4 koronától 50 ko-
ronáig terjedő pénzbüntetéssel bü-
ntettetnek és ezen büntetésen felül
az elmulasztott munka az illető
költségére minden további felhi-
vás nélkül hivatalból fog eszkö-
zöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizál-
lása ezidő szerint igen kicsiny
ajánlom, hogy a homok szükség-
letét az erre utaltak a nagyobb
vizállás beállta előtt szerezzék be,
mert azon szokásos védekezés,
hogy a homokolás a magas vizál-
lás miatt nem eszközölhető, figye-
lembe vétetni nem fog

Arad, 1909. évi szeptember hó
12-én.

Sariot,
főkapitány.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesi-
teni, hogy közműáru raktárunk épségben tartása mel-
lett a női Confektiót ismét bevezettük.

Raktáron tartjuk a legdivatosabb Blousokat,
aljakat, pongyolát, minden fajta női alsó-
kat, női fehérneműeket és minden fajta kő-
tenyeket.

Mérték szerinti rendeléseket a legdivatosabban ké-
szítünk.

Gyászruhákat 12 óra alatt elkészítjük.

Tisztelettel

Grünberger L. és Társa

Arad, Forray-utca 2-c. 1401

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakoztatni kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Am apró hirdetések előre ismetendők.

Hirdetéseket teljesen ingyen adunk a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 21. szám
Telefon szám: 161.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 21. szám.
Telefon szám: 161.

Évesen havonta minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkért 8 fillér. — Családot kereső vagy családnak ajánló apró hirdetés 20 szóig 80 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Akinek

ismeretség híján
házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdaságtudóra, kulcsárra, véczelelőre, kertészre, kulcsárra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

bérbeadni kíván
birtokot, házat, vadászterületet, kocsit, lovat, halászatot, telket.

Aki

eladni kíván
butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy

Aki

mindenféle vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KOZLONY”
kis hirdetési rovatát használja.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstműveket kivetők és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Francia és német

oktatást elvállalok. Cim a kiadóban. 4046

Fizetőleány felvétetik

Deák Ferenc-utca 32., Csejtey Katica. 4044

Egy jó fűszeres segéd,

ki a román nyelvet is bírja, felvétetik Weisz Mórnál, Petrozsényben. 3989

Gépészkovács,

ki uradalmakban működött már, jó bizonyítványokkal, állandó alkalmazást keres. Bővebbet Lázár Vilmos-utca 3., Üvegüzletben. 3975

Gyermektelen házaspár

lakásért takarítást vállal, november 1-re. A férfi kőműves, a nő ügyesen var házi ruhát. Cim a kiadóban. 4033

Egy jóírású leány

alkalmazást keres irodában. Cim a kiadóban. 3995

Egy fél hosszú

bő szabású télikabát és blousok eladók. Teleky-utca 10.

Szép fosztott libatoll

kapható Boros Béni-tér 15. szám, ajtó 1. 4086

2 drb. szép gázcsillár

átköltözés miatt eladó. Megtekinthető hétfőtől 10-12 óra között Gróf Apponyi-ut 8., földszint, ajtó 2. 4040

Egy butorozott utcai szoba

külön bejárattal, zongora használatlalt azonnal kiadó, Eötvös-utca 1. szám, I-ső emelet. 3897

Veszek tudományos könyveket

szépirodalmi műveket és egész könyvtárakat, szintugy hangjegyeket is a legmagasabb áron. Az összes zsebalaku albumok, melyek 25-30 korona értékű legkiválóbb hangjegyeket tartalmaznak, 2 koronájával kaphatók Kerpel Izso könyvkereskedésében, Arad. 3911

Angol vagy német beszédet

vagy német keresk. levelezést tanít tökélyig postán, személyes érintkezés nélkül havi 8 koronáért Órfi nyelviskolója Aradon. 2511

Keresünk megvételre

1 drb. használt fordítható tekeasztalt márványlappal, 2 drb. használt márvány kártyaasztalt, esetleg egy kávéházi berendezést. — Seprős és vidéki fogyasztási és értékesítő szövetkezet. 3968

Divánok, Ottománok

I. és II. réti matracok, levarrott szalmazsákok legolcsóbb bevásárlási forrása Reiner J. Gyula kárpitos és díszítőnél Lázár Vilmos-utca 1-2. 3639

Szöllőkarót

7 láb magasat prima tölgyfából szállít waggon számra Branyicska állomásról Vass József fakereskedő Ujarad. 3839

Egy pincehelyiség

utcai bejárattal Hasszinger-utca 5. szám alatt, raktárnak vagy műhelynek alkalmas, azonnal kiadó 3926

Az „Új Jdők”

képes folyóirat, „Divatszalon”, „Regénytár”, „Az én ujságom”, „Jó pajtás”, az összes német folyóiratok eredeti árban kaphatók Krausz Paulin könyv- és papirkereskedésében. Telefonszám 511. 8241

Egy négy szobából álló

egészen új, modern lakás minden hozzátartozóval, Magyar-utca 13. sz. alatt november 1-re kiadó. Értekezhetni ugyanott. 4011

Kerestetik expediciónkba egy jó írással bíró leány.

Megjelent

Bodrogi, Kár, kár, kár (Alkonyat száll a pusztára) című közkedvelt magyar népdala, zongorára 1 kor. 50 fill. Kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrásy-tér 16. sz. 173

Rövid zongorát

jókarban veszek. Cim a kiadóba. 3464

Kovaszincon eladó

egy 3. kat. hold teljesen beültetett szőlő. Bővebbet Arad, Révai-utca 2. szám alatt, a tulajdonosnál. 2982

Kényelmes

utcai garcon-lakás 2 szobából. A lakásban vízvezeték: mosdó és tartozékaival, Boros Béni-tér 10. sz. a. I. emelet. 3979

Boros Béni-tér 8. szám alatt

kiadó üzlethelyiség. Ugyanott betonozott pincék kiadók. 3991

Tiszti öltönyök

teljesen új állapotban eladók. Cim a kiadóhivatalban. 3990

Telepünk átköltöztetése folytán

P. Választó-utca 14. szám alatti építési és ácstelepünk a rajta levő lakházzal, műhelylyel és színekkel kiadó vagy eladó. Fodor és Reisinger, József főherceg-ut 12. 3999

Új női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér 1. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni újonnan megnyit

női és férfi szabó műtermemre,

hol minden e szakmába vágó munkát legizlésebben s legelőnyösebb ár mellett elvállalok.

Szíves partfogásért esedezik **Katona László,** női és férfi szabó, Szabadság-tér 1. szám alatt. 2028

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos.

Műhelye és kész áru raktára: Kazinczy-utca 1. (Polgári flusko-lával szemben.)

Varrodák figyelmébe

ajánlja **mérték könyveit Pichler Sándor**

üzleti könyv, papír- és írószerekkereskedése Arad, Szabadság-tér 1. Az összes divatlapokra előfizetések elfogadtnak. 2922

Árlejtes.

Az aradi áll. tanítóképző igazgatósága a tej szállítására új árlejtest hirdet. Szállítandó naponta 25-30 liter

Írásbeli zárt ajánlatok 1909. évi november hó 1-ig déli 12 óráig adandók be az áll. tanítóképző igazgatójánál 80 korona bánatpénzzel.

Szerződési és szállítási feltételek az aradi lapok október hó 10-iki számában megjelent árlejtesben vannak feltüntetve.

A versenytárgyalás nov. 8-án d. u. 4 órakor lesz az áll. tanítóképzőben.

Arad, 1909. évi október hó 24-én.

Láng Mihály,

4048 igazgató.

bátorkodom a t. c. közönségnek saját készítményű mű- és élővirág koszorúimat gyári árak mellett szíves figyelmébe ajánlani. — Nagy raktár levél-, palma-, gyöngy- és acélkoszorúkból. — Szíves partfogást kér 4031

Neumann Róza

virágüzlet Arad, A. Szalóczy Sándor utca 10., a gyógyszerházzal szemben. — Legolcsóbb bevásárlási forrás. —

Fischer Nagyáruháza

ARAD, Szabadság-tér 12.
:: Gyermek-kocsik gyári raktára ::
5 forinttól 50 forintig.

8871

Szép kivitelű tartós ülő és fekvő kocsi frt. 12.—, 18.—, 14.—

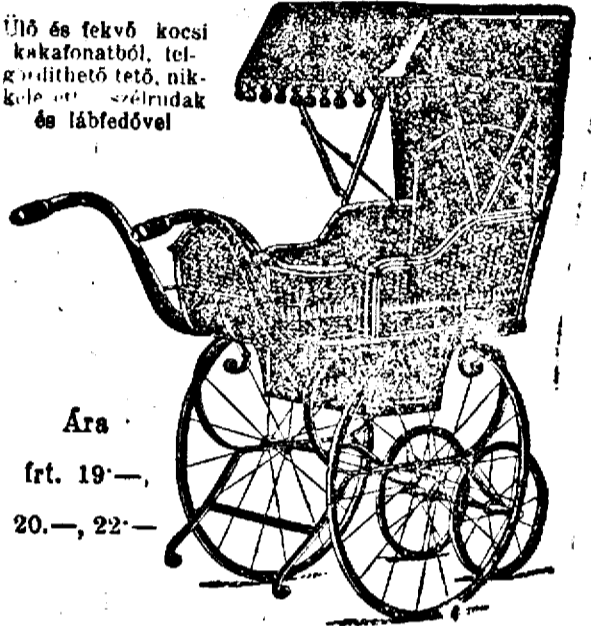

Finom ülő és fekvő kocsi fehérén vagy színesen lakkozva frt. 15.—, 16.—, 17.—

Ujdonság!
Cégemnek különlegessége!
Átalakítható ülő és fekvőkocsi legfinomabb kivitelben, frt. 35.—tól 50.—ig.

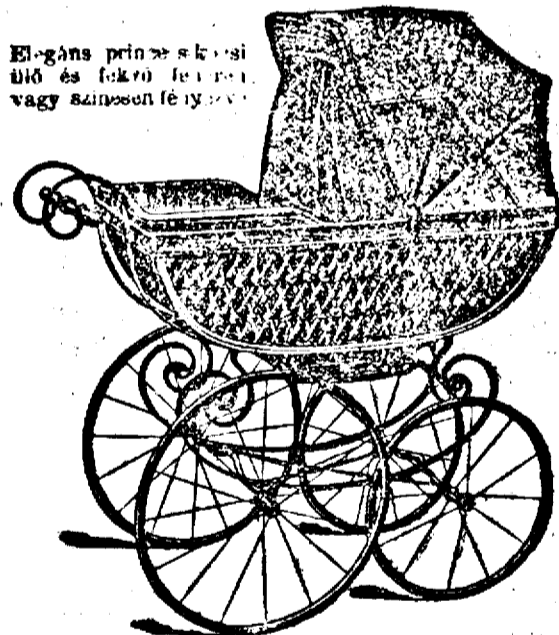
Ülő és fekvő kocsi kakafonatból, telegördíthető tető, nikkelozott szélrudak és lábfedővel

Ára frt. 19.—, 20.—, 22.—

Angol carriage-kocsi 3 ülő vagy 1 fekvő gyermek számára, elegáns kivitelben, nikkelozott oldal-részekkel, felhuzott redőkkel frt. 23.—, 25.—, és 28.—

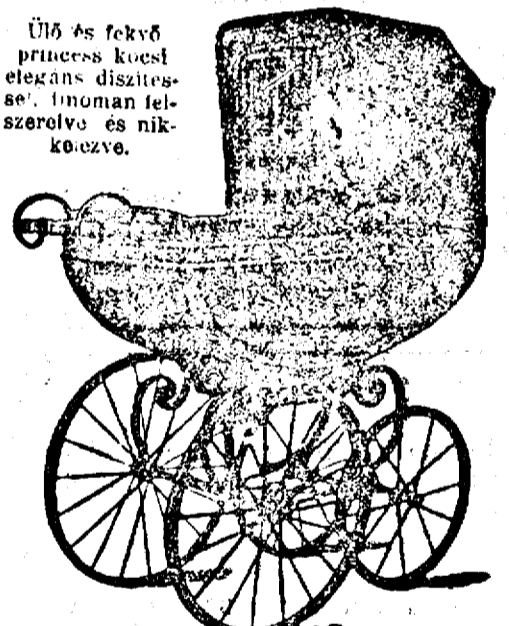
Elegáns princezkocsi ülő és fekvő kocsik vagy színesen fényezve

Princess kocsik. Ára frt. 13, 20 és 23.

Ülő- és fekvő, elegánsan fényezve, acél- és tolórudak, abroncsfedővel, nikkelozva.

Princess kocsik, kék függő nyél frt. 24, 25 és 26.

Ülő és fekvő princezkocsi elegáns díszítéssel, könnyen felszerelhető és nikkelozva.

Angol kocsik frt. 25, 30 és 35.

Erős, fonott kocsi frt. 7, 8 és 9.

Egyszerű kivitelű kocsi frt. 5, 6 és 7.

Erős és szép kivitelű vésző vagy díjonásu gyermek-kocsi

Kedvenc polgári kocsik, reklám ár frt. 9, 10 és 12.